

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Doina BURTEA • Alina PERȚEA

ISTORIE

clasa a IV-a • semestrul al II-lea

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Manualul a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5472/12.10.2016, în urma evaluării, și este realizat în conformitate cu **Programa școlară aprobată prin OMEN 5003/02.12.2014**, pentru disciplina **ISTORIE, clasa a IV-a**.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital.

Inspectoratul Școlar

Școala / Colegiul / Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat**.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Numărul de telefon european de
asistență pentru copii:

116.111

Siguranța copiilor pe Internet

031.80.80.000
www.helpline.sigur.info

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Doina BURTEA • Alina PERȚEA

ISTORIE

clasa a IV-a
semestrul al II-lea

Referent: Mihaela Stoenescu, profesor gradul I didactic

Redactare: Iuliana Voicu

Ilustrare: Nicușor Petrescu, Shutterstock.com

DTP: Carmen Mateescu

Corectură: Gabriela Ilincioiu

Culegere: Georgeta Haralambie

ISBN General: 978-606-706-477-3

Sem 2: 978-606-706-479-7

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României.

Copyright © 2016 Aramis Print s.r.l. toate drepturile rezervate

Aramis Print s.r.l. • Redacția și sediul social:

B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833,

sector 4, București, O.P. 82 – C.P. 38,

tel.: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.

e-mail: office@edituraaramis.ro; office@megapress.ro.

Departamentul desfacere: tel.: (021) 461.08.08/12/13/16;

fax: (021) 461.08.09/19; e-mail: desfacere@edituraaramis.ro

Tipărit la MEGApres

www.edituraaramis.ro

www.megapress.ro

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată, croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâini mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

.....

Priviți, mărețe umbre: Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!“ strigă toți.

.....

Preoți, cu cruce-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Competențe generale și competențe specifice	Conținuturi	Tema	Pag.
UNITATEA V – POPOARE DE IERI ȘI DE AZI (2). EVUL MEDIU			
<p>1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate (1.2)</p> <p>2. Explorarea surselor relevante pentru a înțelege fapte și evenimente din trecut și din prezent (2.2; 2.3)</p> <p>3. Utilizarea termenilor istorici în diferite situații de comunicare (3.1; 3.2)</p> <p>4. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți (4.1; 4.2; 4.3)</p>	<p>Trecutul și prezentul din jurul nostru (Popoare de ieri și de astăzi: localizare pe hartă, ocupații, tradiții, obiceiuri, sărbători; Cunoașterea lumii prin călători)</p> <p>Epoci, evenimente și personalități (Evl Mediu: Figuri legendare de volevozi, domnitori și conducători locali în opere literare și istorice; Transilvania – spațiu multiethnic. Sat și oraș în Transilvania medievală; Istoric și cronicari despre personalități ale minorităților)</p> <p>Cultură și patrimoniu (Locuri istorice din comunitate: mănăstiri, străzi și case istorice din comunitate, monumente ale eroilor, monumente reprezentative ale comunităților etnice din România; Locuri cu importanță istorică pentru România: Castele și cetăți martore ale evenimentelor istorice; Construcții religioase și ctitorii lor)</p>	<p>1. Înțelegerea statelor medievale românești</p> <p>2. Domnitori români de seamă</p> <p>3. Evul Mediu în lume – turcii, francezii, englezii, ungurii, rușii</p> <p>4. Legende și scrieri istorice despre marii domnitori. Monumente și locuri istorice din Țările Române medievale</p> <p>PROIECT • <i>Primele state medievale românești</i></p> <p>5. Recapitulare</p> <p>6. Evaluare</p>	<p>6</p> <p>9</p> <p>14</p> <p>17</p> <p>21</p> <p>22</p> <p>24</p>
UNITATEA VI – POPOARE DE IERI ȘI DE AZI (3). EPOCA MODERNĂ			
<p>1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate (1.2)</p> <p>2. Explorarea surselor relevante pentru a înțelege fapte și evenimente din trecut și din prezent (2.2; 2.3)</p> <p>3. Utilizarea termenilor istorici în diferite situații de comunicare (3.1; 3.2)</p> <p>4. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți (4.1; 4.2; 4.3)</p>	<p>Trecutul și prezentul din jurul nostru (Popoare de ieri și de astăzi: localizare pe hartă, ocupații, tradiții, obiceiuri, sărbători; Cunoașterea lumii prin călători)</p> <p>Epoci, evenimente și personalități (Epoca modernă: Al.I. Cuza și Unirea; Carol I și Independența, Carol Davila; Eroii Primului Război Mondial; Ferdinand și Marea Unire)</p> <p>Cultură și patrimoniu (Locuri cu importanță istorică pentru România)</p>	<p>1. Alexandru Ioan Cuza și Unirea</p> <p>2. Regele Carol I și independența României</p> <p>3. Primul Război Mondial. Regele Ferdinand I și Marea Unire</p> <p>4. Epoca Modernă în lume – turcii, ungurii, germanii, rușii, sârbi, bulgarii</p> <p>5. Recapitulare</p> <p>PROIECT • <i>Eroii României din Primul Război Mondial</i></p> <p>6. Evaluare</p>	<p>26</p> <p>30</p> <p>34</p> <p>38</p> <p>42</p> <p>44</p> <p>46</p>
UNITATEA VII – ROMÂNIA LA CUMPĂNA DINTRE MILENII. EPOCA CONTEMPORANĂ			
<p>1. Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate (1.2)</p> <p>2. Explorarea surselor relevante pentru a înțelege fapte și evenimente din trecut și din prezent (2.2; 2.3)</p> <p>3. Utilizarea termenilor istorici în diferite situații de comunicare (3.1; 3.2)</p> <p>4. Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți (4.1; 4.2; 4.3)</p>	<p>Trecutul și prezentul din jurul nostru (Popoare de ieri și de astăzi: localizare pe hartă, ocupații, tradiții, obiceiuri, sărbători)</p> <p>Epoci, evenimente și personalități (Epoca Contemporană: România la cumpăna dintre milenii)</p>	<p>1. Perioada interbelică și Al Doilea Război Mondial</p> <p>2. Perioada comunistă și Revoluția din Decembrie 1989</p> <p>3. Recapitulare</p> <p>4. Evaluare</p> <p>Recapitulare finală</p> <p>Dacă aș putea să scriu istoria...</p>	<p>48</p> <p>52</p> <p>56</p> <p>58</p> <p>59</p> <p>63</p>

POPOARE DE IERI ȘI DE AZI (III). EVUL MEDIU

Unitatea
5

Despre ce vei învăța?

1. Întemeierea statelor medievale românești
 2. Domnitori români de seamă
 3. Evul Mediu în lume – turcii, francezii, englezii, ungurii, rușii
 4. Legende și scrieri istorice despre marii domnitori.
- Monumente și locuri istorice din țările române medievale

Gelu

Vlad Țepeș

Dragoș

Iancu de Hunedoara

Basarab

Mircea cel Bătrân

Ștefan cel Mare

Mihai Viteazul

Ce vei reuși?

- ✓ să te documentezi, din diferite surse, pentru a afla informații în plus despre personalitățile și evenimentele prezentate;
- ✓ să îți exprimi părerea despre unele evenimente istorice;
- ✓ să caracterizezi una dintre personalitățile istorice prezentate, pe baza informațiilor dobândite din lecție;
- ✓ să localizezi pe hartă spațiul istoric al unor evenimente;
- ✓ să ordonezi cronologic evenimente istorice;
- ✓ să interpretezi texte literare sau istorice despre personalități și evenimente istorice.

1. ÎNTEMEIEREA STATELOR MEDIEVALE ROMÂNEȘTI

AFLĂM

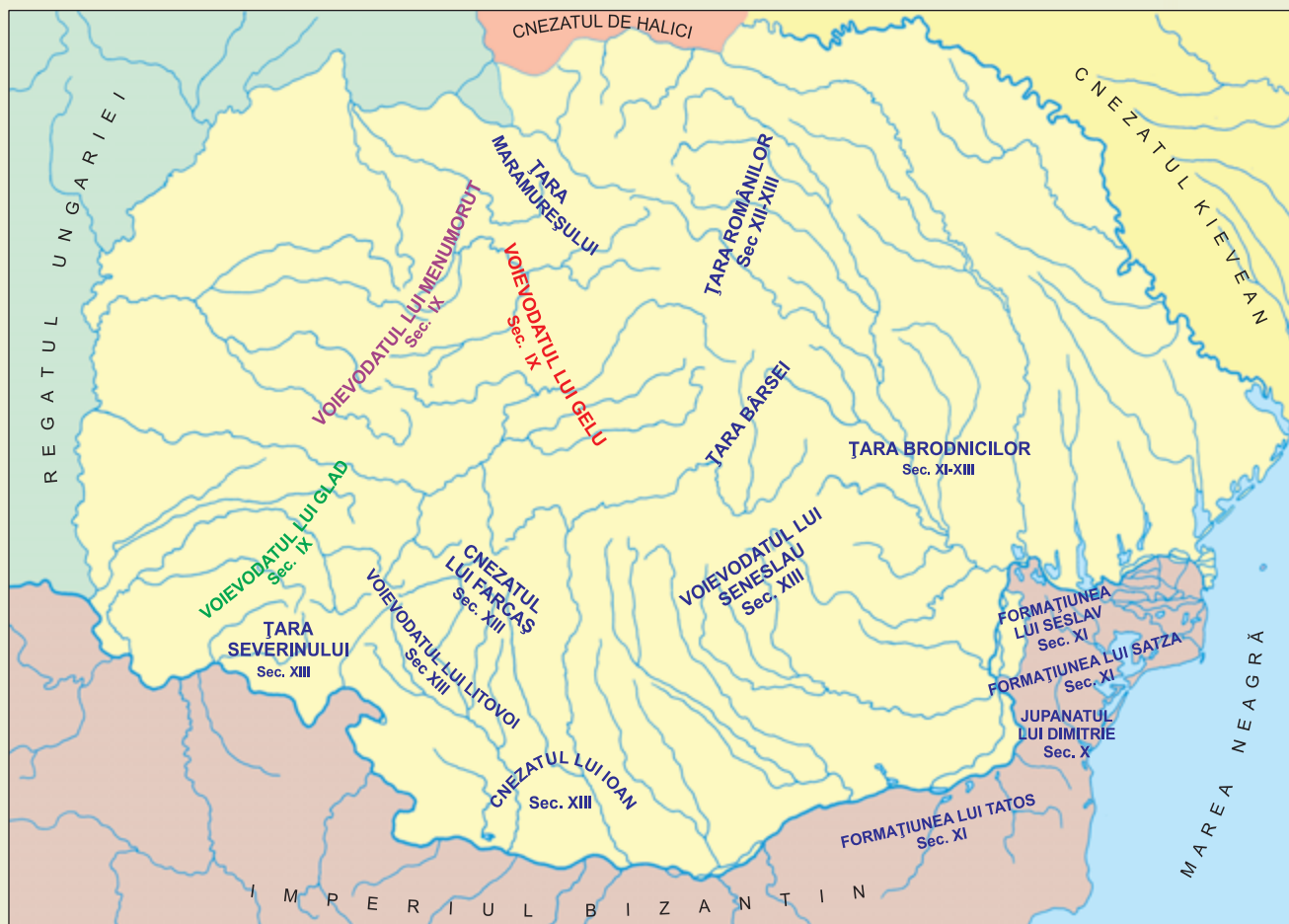

Fig. 1. Formațiuni prestatale românești (secolele IX-XIII)

Secolul IX	Secolele XI–XIII	Secolul XIV
Atestarea primelor voievodate din Transilvania, Banat și Crișana conduse de Gelu, Glad și Menumorut	Cucerirea Transilvaniei de către maghiari și organizarea ei ca voievodat în cadrul Regatului Ungariei	Întemeierea Țării Românești de către Basarab I și a Moldovei de către Bogdan

- ✓ Pe teritoriul țării noastre, cele mai vechi voievodate cunoscute sunt cele din secolul al IX-lea, din vestul și centrul țării: Transilvania („Țara de dincolo de pădure“), stăpânită de Gelu, Banatul, stăpânit de Glad, și Crișana, stăpânită de Menumorut.
- ✓ Transilvania și-a menținut organizarea sub formă de voievodat și după cucerirea ei de către Regatul Ungariei. Era condusă de un voievod, numit de către regele ungar, care se bucura de atribuții administrative, judiciare și militare. Stăpânirea ungară se va menține până în secolul al XVI-lea, când va fi înlocuită cu cea otomană.

Fig. 2. Lupta de la Posada, în Cronica pictată de la Viena

- ✓ Deși în documentele vremii apar menționați voievozi și cneji la sud de Carpați încă din secolul al XIII-lea, abia la începutul secolului al XIV-lea, Basarab I reușește să unească toate comunitățile aflate pe teritoriul cuprins între Carpați și Dunăre, punând astfel bazele statului medieval Țara Românească. Întemeierea noului stat a fost favorizată de o serie de factori externi, printre care se numără slăbirea puterii Regatului Ungariei, pe fondul luptelor pentru tron și a atacurilor din afară ale tătarilor. Profitând de această situație externă favorabilă, Basarab a reușit să obțină independența noului stat creat față de Ungaria în urma luptei de la Posada, din 1330.
- ✓ Regele Ungariei, Ludovic de Anjou, a încredințat lui Dragoș, voievodul Maramureșului, conducerea unui teritoriu de la est de Carpați (în nordul Moldovei de azi) pentru a apăra granițele statului de atacurile tătarilor, la jumătatea secolului al XIV-lea. Mai târziu, Bogdan, un alt voievod român din Maramureș, s-a răzvrătit față de regele maghiar, a trecut la est de Carpați și a smuls stăpânirea urmașilor lui Dragoș, devenind primul domnitor al Moldovei. Ulterior a obținut, prin luptă, independența față de Ungaria.
- ✓ Sub urmașii lui Bogdan s-au încheiat alianțe cu statele vecine, printre care și Polonia, și a fost înființată prima mitropolie a Moldovei, recunoscută de Patriarhia de la Constantinopol.

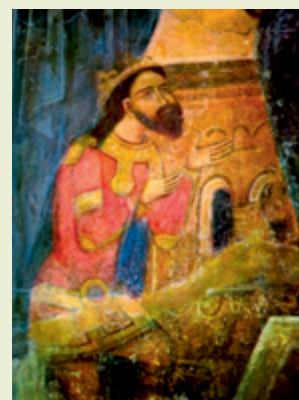

Fig. 3. Basarab I, frescă

ÎNȚELEGEM

PE SCURT

Încetarea marilor migrații a permis micilor formațiuni prestatale din spațiul românesc (cnezate și voievodate) să se unească și să pună bazele primelor state românești. Astfel au apărut Voievodatul Transilvaniei, Țara Românească și Moldova.

Aceste formațiuni, care au stat la baza statelor, s-au format la rândul lor pornind de la *obștile* conduse de un *jude*, ajutat de sfatul bătrânilor. Pentru a se proteja de atacurile străine, mai multe obști s-au unit sub conducerea unui *cneaz*, formând cnezatele. Mai multe cnezate și obști formau un *voievodat*, condus de un voievod.

Cneazul și voievodul aveau atribuții militare, dar asigurau și reprezentarea formațiunilor statele pe care le conduceau în relațiile cu vecinii. Aceste relații erau dintre cele mai diverse, de la cele războinice, până la alianțe de familie.

VOCABULAR

obște = formă de organizare a unei comunități asemănătoare satelor de azi, în care fiecare familie deținea un teren, dar exista și o proprietate comună a întregii comunități

jude = conducătorul unei comunități din Evul Mediu, care avea rol administrativ (de organizator) și judecătoresc

cneaz = cuvânt de origine slavă care desemnează conducătorul unei comunități mai mari

voievodat = ținut care reunește mai multe comunități conduse de o singură persoană (voievod)

tătari = populație de origine mongolă, care în secolul al XIII-lea s-a extins din Asia până în Europa Răsăriteană și Centrală, punând bazele unui stat puternic numit Hoarda de Aur

CE AI REȚINUT?

- Răspunde la întrebările de mai jos.
 - Care au fost primele formațiuni prestatale întemeiate pe teritoriul țării noastre?
 - Cum se numea întemeietorul Țării Românești?
 - Cine a întemeiat statul Moldova și a obținut independența acestuia față de Ungaria?
- Transcrie pe caiet, apoi completează enunțurile.
 - Moldova a fost întemeiată de ... din Maramureș.
 - Cele mai vechi voievodate din Transilvania, Crișana și Banat datează din secolul al ...
 - Un ... era format din mai multe cnezate și obști.

Fig. 4. Mănăstirea Bogdana, din Rădăuți, ctitoria domnitorului Bogdan I (1359–1365)

CE AI ÎNȚELES?

- Exprimă-ți acordul sau dezacordul față de afirmația de mai jos. Argumentează.

Dacă voievodatul Transilvaniei nu s-ar fi aflat sub ocupație ungară, atunci nu s-ar fi întemeiat statele românești de la sud și est de Carpați, Țara Românească și Moldova.

- Explică în scris sensul cuvântului *cnezat* folosind informațiile din textul lecției și pe cele de la vocabular.

CUM INTERPRETEZI?

- Analizează informațiile din lecție și pe cele din casetele de mai jos, apoi răspunde la întrebare.
 - Crezi că istoria poporului nostru ar fi fost alta dacă nu se întemeiau statele medievale românești?

✓ Teritoriul țării noastre are ieșire la Marea Neagră, are un relief variat și are multe bogății.

✓ Pe teritoriul țării noastre treceau foarte multe drumuri comerciale care făceau legătura între nordul și vestul Europei și Marea Neagră.

- Imagizează-ți că ești unul dintre întemeietorii statelor medievale românești. Confeționează-ți un sigiliu dintr-o radieră. Scrie o scrisoare prin care îți anunți vecinii că ai întemeiat un stat, apoi pecetluiește-o cu sigiliul confecționat de tine. Poți utiliza ceară topită, lut sau plastilină.

2. Domnitori români de seamă

AFLĂM

Fig. 5. Țările Române între secolele XIV–XVI

Eu, **Mircea cel Bătrân**, am fost urmaș al familiei Basarabilor (întemeietorii Țării Românești). Am domnit în Țara Românească și Dobrogea, încheind alianțe cu Moldova, Polonia și Ungaria. Am luptat împotriva turcilor, învingându-l pe neînfricatul sultan Baiazid Fulgerul la Rovine, în 1395. Am participat și la cruciada antiotomană condusă de regele Ungariei, însă armata creștinilor a fost înfrântă la Nicopole, în 1396. Când turcii au ocupat Dobrogea, sub conducerea sultanului Mahomed I, am fost obligat să plătesc tribut acestora pentru a menține pacea.

Fig. 6. Mircea cel Bătrân, domnitor al Țării Românești (1386–1418)

Fig. 7. Mircea cel Bătrân a fost înmormântat la Mănăstirea Cozia, ctitorită de el.

Fig. 8. Castelul Huniazilor

Eu, **lancu de Hunedoara**, am fost numit voievod al Transilvaniei de către regele Ungariei de atunci, Vladislav I. Am luptat și am organizat multe campanii împotriva otomanilor, mai ales la sudul Dunării. Una dintre acestea a fost cea din 1443–1444, numită Campania cea Lungă, care s-a încheiat cu o pace pe 10 ani. După moartea regelui Vladislav I am fost numit guvernator al Ungariei. Ultima victorie împotriva turcilor, conduși de sultanul Mahomed al II-lea supranumit și „Cuceritorul” am obținut-o în 1456, la Belgrad.

- ✓ La scurt timp după victoria de la Belgrad, lancu de Hunedoara a murit răpus de ciumă și a fost înmormântat în catedrala de la Alba-Iulia. Pe piatra sa de mormânt scrie „S-a stins lumina lumii”.

Eu, **Vlad Țepeș**, am fost domnitor al Țării Românești în trei rânduri. Porecla de Țepeș mi-a rămas de la obiceiul de a-i pedepsi pe trădători și pe dușmani prin trasul în țeapă. Mircea cel Bătrân a fost bunicul meu, iar Ștefan cel Mare mi-a fost văr și, în 1457, l-am ajutat să urce pe tronul Moldovei. Deoarece am refuzat plata tributului către turci și le-am atacat cetățile de la Dunăre, Mahomed al II-lea „Cuceritorul” a venit împotriva mea cu o oaste numeroasă. Le-am provocat turcilor mari pierderi într-un atac de noapte asupra taberei lor, însă fără sprijinul regelui Ungariei, Matei Corvin (fiul lui lancu de Hunedoara), am fost înfrânt și detronat. În locul meu, pe tron a fost urcat Radu cel Frumos, fratele meu, fidel turcilor. În 1476 am revenit pe tron cu ajutorul lui Ștefan cel Mare.

- ✓ Trădat de boieri, Vlad Țepeș a fost ucis la scurt timp după aceea.

Fig. 9. Vlad Țepeș și solii turci, pictură de Theodor Aman

Fig. 10. Ștefan cel Mare, biserica Sf. Nicolaie Domnesc, Iași

Deși mic de statură, am fost supranumit „**Ștefan cel Mare**” datorită modului în care am gospodărit și apărât țara Moldovei. Am încheiat, în timpul domniei mele, alianțe cu regele Poloniei, Cazimir al IV-lea, împotriva Ungariei și a Imperiului Otoman. După aceea m-am aliat și cu Ungaria condusă de Matei Corvin în lupta împotriva turcilor. Am obținut o victorie importantă în 1475, la Podul Înalt, lângă Vaslui, împotriva lui Mahomed al II-lea Cuceritorul, dar la Războieni, un an mai târziu, am fost înfrânt. În ultimii ani de domnie am fost nevoit să plătesc tribut turcilor, după ce am rămas singur în lupta împotriva lor și am pierdut cetățile de la Marea Neagră, Chilia și Cetatea Albă.

- ✓ Ștefan cel Mare a închis ochii la 2 iulie 1504 și a fost înmormântat la mănăstirea Putna, una dintre ctitoriile sale.

Fig. 11. Mircea cel Bătrân, (1386–1418)

Fig. 12. Iancu de Hunedoara, (1441–1456)

Fig. 13. Vlad Țepeș (1448, 1456–1462, 1476)

Fig. 14. Ștefan cel Mare (1457–1504)

Fig. 15. Mihai Viteazul (1593–1601)

Eu, **Mihai Viteazul**, m-am aliat cu principele Transilvaniei, Sigismund Bathory, și cu împăratul austriac Rudolf al II-lea, împotriva otomanilor. Victoria mea de la Călugăreni, din 1595, împotriva lui Sinan Pașa a fost amintită și de marii scriitori români. Văzând că am rămas fără niciun sprijin din partea vecinilor, m-am hotărât să unesc cele trei țări române pentru a-i înfrânge pe turci. În 1599, l-am învins pe Andrei Bathory, care conducea Transilvania, iar în 1600, l-am alungat pe domnitorul Moldovei, Ieremia Movilă. Așa am reușit să unesc cele trei țări române sub conducerea mea.

Fig. 16. Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia

✓ Unirea a durat doar câteva luni, iar Mihai Viteazul a fost ucis, pe 9 august 1601.

Fig. 17. Țările Române sub Mihai Viteazul

ALȚI DOMNITORI RENUMIȚI

Fig. 18. Matei Basarab (1632–1654) – Țara Românească

Fig. 20. Constantin Brâncoveanu (1688–1714) – Țara Românească

Fig. 19. Vasile Lupu (1634–1653) – Moldova

Fig. 21. Dimitrie Cantemir (1693, 1710–1711) – Moldova

- ✓ Dintre mulți alți domnitori ai Țărilor Române, îi amintim pe cei a căror contribuție la dezvoltarea culturală a fost semnificativă. **Matei Basarab**, domn al Țării Românești între 1632 și 1654 a ctitorit și a refăcut o serie de lăcașuri de cult. Domnia sa a fost marcată de multe confruntări cu **Vasile Lupu**, domn al Moldovei (1634–1653), pe timpul căruia s-a dezvoltat foarte mult cultura bisericească. Biserica Trei Ierarhi, din Iași, este ctitoria lui Vasile Lupu. În timpul domniei lui **Constantin Brâncoveanu** în Țara Românească (1688–1714) – s-a dezvoltat foarte mult cultura, domnitorul fiind și cel care a creat un stil arhitectural care îi poartă numele. În aceeași perioadă, pe scaunul Moldovei s-a aflat **Dimitrie Cantemir** (1693, 1710–1711), domnul cărturar care a lăsat urmașilor o serie de scrieri importante pentru istorici (*Descrierea Moldovei*, *Hronicul vechimei româno-moldo-vlahilor* ș.a.).

Fig. 22. Spătarul Nicolae Milescu (1636–1708)

- ✓ Tot din acele vremuri ne-au rămas *Jurnalul de călătorie în China și Descrierea Chinei*, scrise de cărturarul moldovean **Spătarul Nicolae Milescu**, zis Cârnu' (1636–1708).

ÎNȚELEGEM

PE
SCURT

După constituirea lor, statele medievale românești au fost nevoite să-și apere libertatea față de statele vecine: Polonia, Ungaria, Imperiul Otoman. Domnitorii români au încheiat alianțe și au purtat războaie, reușind să păstreze obiceiurile, limba și religia țării. Uneori a trebuit ca ei să plătească tribut altor state și să le recunoască suveranitatea.

Cel mai puternic inamic în această perioadă a fost Imperiul Otoman, care amenința cu transformarea țărilor române în provincii turcești, guvernate de un pașă. Fie singuri, fie în alianță cu alte state creștine, conducătorii statelor românești au rezistat în fața atacurilor oștilor turcești.

VOCABULAR

alianță = înțelegere politică între două sau mai multe state, prin care acestea se obligă să acționeze împreună sau să se ajute la nevoie

sultan = titlu dat conducătorului Imperiului Otoman sau al altor țări musulmane

cruciadă = expediții militare organizate la îndemnul Bisericii Catolice împotriva celor care nu erau creștini

tribut = bani sau bunuri pe care un popor cucerit trebuie să le dea, la date fixe, cuceritorilor

otoman = nume dat populațiilor turce începând cu secolul al XIV-lea, de la numele primului lor conducător, Osman

guvernator = persoană care conduce, în numele conducătorului statului, un teritoriu

ciumă = boală infecțioasă foarte gravă

CE AI REȚINUT?

1. Răspunde la întrebări.

- Unde au domnit Mircea cel Bătrân și Vlad Țepeș?
- Ce domnitor al Moldovei a luptat la Podul Înalt, lângă Vaslui?
- Sub ce domnitor s-a înfăptuit prima unire a Țărilor Române, la 1600?

2. Ordonează cronologic următoarele lupte, scriind pe caiet, în paranteză anii în care au avut loc.

Mihai Viteazul, Călugăreni (...)

Iancu de Hunedoara, Belgrad (...)

Mircea cel Bătrân, Rovine (...)

Ștefan cel Mare, Podul Înalt (...)

CE AI ÎNȚELES?

1. Alege, din lista de mai jos, trei modalități prin care domnitorii țărilor române au încercat să păstreze independența și pacea acestora.

- construirea de biserici
- încheierea de alianțe cu vecinii
- încoronarea
- lupta împotriva cotorpitorilor
- pedepsirea trădătorilor
- plățirea tributului

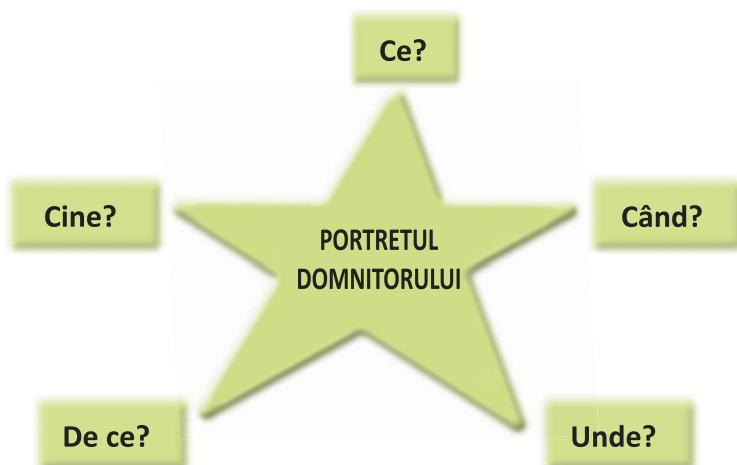
2. Numește, pentru fiecare dintre domnitorii români prezentați, o calitate comună care se desprinde din informațiile citite.

CUM INTERPRETEZI?

PORTOFOLIU

1. Prezintă, pe o coală mare, unul dintre domnitorii care ți-a plăcut cel mai mult. Folosește modelul de mai jos.

2. Grupați-vă câte 4–5 colegi și prezentați perioada de domnie a unuia dintre domnitorii prezentați în lecție. Folosiți sugestiile de mai jos.

CALITĂȚI	Alianțe încheiate și lupte purtate!	DEFECTE
	DOMNITOR	
	Păreră voastră despre acest domnitor	

3. Evul Mediu în lume – turcii, francezii, englezii, ungurii, rușii

AFLĂM

Fig. 23. Europa în secolele XII-XIII

REGATUL ANGLIEI

- ✓ Statul medieval Anglia a luat naștere încă din secolul al IX-lea. În anul 1066, Wilhelm Cuceritorul, Duce de Normandia (o regiune din nordul Franței), a cucerit Anglia, fapt ce va influența foarte mult istoria acestei țări.
- ✓ Regatul Angliei a fost condus de-a lungul timpului de diverși *monarhi*: Henric al II-lea (1154–1189), Richard Inimă de Leu (1189–1199), Ioan Fără de Țară (1199–1216), Eduard al III-lea (1327–1377), Elisabeta I (1558–1603).
- ✓ Anglia a cucerit și *colonizat* multe teritorii din Africa și America.

REGATUL FRANȚEI

- ✓ În secolul al V-lea, Clovis a fost cel care a unit triburile francilor, punând bazele viitorului stat, Franța. După trei secole, Carol cel Mare a întemeiat un vast imperiu, prin cuceriri. El a impus creștinismul ca religie de stat și a susținut dezvoltarea școlilor și a artelor.
- ✓ Franța a fost într-un permanent conflict cu Anglia, celebru fiind Războiul de 100 de ani (1347–1453).
- ✓ Unul dintre marii regi ai Franței a fost Ludovic al XIV-lea.

Fig. 24. Ludovic al XIV-lea (1643–1715)

REGATUL UNGARIEI

- ✓ Ungurii au fost un popor migrator, venit din zona Asiei. În secolul al IX-lea, sub conducerea lui Arpad, ei au pătruns în Europa și s-au stabilit în teritoriile de azi.
- ✓ Dorind să se extindă, au întâmpinat, în vest, rezistența germanilor, așa că au și-au îndreptat atenția spre est: Transilvania, Crișana și Banat, învingându-i pe voievozii români, Gelu, Glad, Menumorut.
- ✓ Primul lor rege a fost Vaik, care s-a creștinat, luând numele de Ștefan. Între 1308 și 1342, Ungaria a fost condusă de Carol Robert de Anjou, cel care a fost înfrânt de Basarab I, în 1330, la Posada. Ludovic de Anjou, care a urmat tatălui său la tronul Ungariei, a înființat, la est de Carpați, un teritoriu destinat apărării împotriva tătarilor. Acesta a fost condus de Dragoș, voievodul Maramureșului.
- ✓ Unul dintre regii cei mai importanți ai Ungariei a fost Matei Corvin, fiul lui Iancu de Hunedoara.

Fig. 25. Petru cel Mare
(1682–1725)

RUSIA

- ✓ Primul stat al slavilor de răsărit (rușii, ucrainenii și bielorușii) a fost Rusia Kieveană, cu primul ei conducător, Oleg, în 880. Deoarece controla un important drum comercial, statul s-a dezvoltat. În timpul domniilor lui Vladimir cel Mare și Iaroslav cel Înțelept (sec. X–XI), statul a ajuns la apogeul puterii. În această perioadă, numită și Epoca de Aur a Kievului, rușii au fost creștinați.
- ✓ După secolul al XIII-lea, Rusia Kieveană a dispărut ca stat, fiind înlocuită de Marele Ducat al Moscovei, care va deveni, în secolul al XVIII-lea, Imperiul Rus. Rusia a fost condusă de țari precum Ivan cel Mare (al III-lea), Ivan cel Groaznic (al IV-lea) și Petru cel Mare.

STATUL OTOMAN

- ✓ La început, statul otoman a fost un mic principat care avea drept scop lupta împotriva creștinilor. Primul conducător care a fondat dinastia otomană și s-a proclamat sultan, începând cu anul 1299, a fost Osman.
- ✓ Statul otoman a cucerit și a supus numeroase puteri creștine, dorind să ajungă în centrul și vestul Europei, însă rezistența statelor românești de la nord de Dunăre și a Regatului Ungariei l-a împiedicat.
- ✓ Cei mai importanți sultani au fost Baiazid Fulgerul (1389–1402), Mahomed al II-lea Cuceritorul (1451–1481) și Soliman Magnificul (1520–1566).

Fig. 26. Soliman Magnificul (dreapta)

AFLĂM MAI MULT

- ✓ Perioada Evului Mediu a însemnat și cunoașterea lumii prin marile descoperiri geografice.
- ✓ Marco Polo (1254–1324) a fost un călător italian care a oferit contemporanilor săi cele mai multe informații despre China.
- ✓ După mai bine de 100 de ani, Cristofor Columb (cca 1450–1506), navigator italian, a descoperit America. Însă el a crezut, până la sfârșitul vieții, că a ajuns în Indii. Cel care a dat numele acestui continent nou descoperit a fost Amerigo Vespucci (1454–1512), tot un explorator italian.

Perioada Evului Mediu a fost cea în care au luat ființă cele mai multe state, o parte din ele existând și astăzi.

Statele medievale învecinate cu țările române au influențat istoria acestora din urmă fie prin luptele de cucerire a teritoriilor locuite de români, fie prin alianțele încheiate cu domnitorii români.

Multe dintre statele medievale întemeiate pe teritoriul Europei au dus politici de expansiune, încercând să cucerească și să domine teritoriile și populațiile din jur.

Epoca Medievală a fost marcată și de răspândirea creștinismului, dezvoltarea artelor și a literaturii, dar și de extinderea schimburilor comerciale și descoperiri geografice.

monarh = suveran, rege, conducător suprem care deține toată puterea într-un stat

a coloniza = a popula un teritoriu cucerit cu oameni aduși din alte teritorii sau țări

ducat = teritoriu aflat sub conducerea unui duce sau a unei ducese

țar = conducătorul statului rus

dinastie = succesiune de conducători ai unui stat provenind din aceeași familie

expansiune = extinderea influenței și a dominației economice și politice a unei puteri asupra altor țări sau popoare

CE AI REȚINUT?

- Transcrie pe caiet, apoi completează enunțurile.
- a) Statele medievale care se învecinau cu Țările Române erau ...
- b) Cel mai lung război dintre Anglia și Franța a fost ...
- c) Unul dintre cei mai importanți regi ai Ungariei a fost ...

CE AI ÎNȚELES?

1. Numește statele medievale europene care au luat naștere în secolul al IX-lea.
2. Grupează, pe două coloane, popoarele medievale europene care s-au creștinat în acea perioadă și pe cele de religie musulmană.

CUM INTERPRETEZI?

- Alege unul dintre statele medievale prezentate în lecție. Caută mai multe informații despre acesta și completează, pe scurt, un cub realizat de tine dintr-o coală.

	2. Compară-l cu un alt stat medieval.		
4. Analizează importanța acestui stat.	1. Descrie statul medieval ales.	5. Aplică noile informații formulând o întrebare pentru colegi.	6. Argumentează alegerea pe care ai făcut-o.
	3. Asociază informațiile noi cu altele cunoscute.		

4. Legende și scrieri istorice despre marii domnitori.

Monumente și locuri istorice din Țările Române medievale

AFLĂM

I. De ce pe stema Moldovei apare capul de bour?

Se spune că Dragoș, voievod al Maramureșului, era un iscusit vânător. Plecând odată la vânătoare, a trecut Carpații la est și a aflat că frații lui de-acolo erau năpăstuiți de tătari, care îi jefuiau și îi ucideau.

Dragoș a venit cu maramureșenii lui viteji să-i ajute pe românii de pe valea Prutului și a Siretului în lupta cu tătarii. Însă în calea lor a ieșit un bour (sau zimbru) care i-a atacat. Dragoș l-a nimerit cu săgeata, însă bourul a fugit sângerând. Molda, cățeaua lui Dragoș, l-a urmărit. În fuga ei, s-a avântat în apele unui râu mare, unde s-a înecat. Atunci Dragoș a numit acel râu Moldova.

Apoi, voievodul maramureșean și oștenii lui i-au înfrânt și gonit pe tătari, iar românii de acolo l-au numit pe Dragoș voievodul lor și i-au dat spre cârmuire acea parte din țară pe care au numit-o Moldova.

(după Dumitru Almaș, *Dragoș, cel mândru ca soarele*)

II. Citește versurile.

Daniil Sihastru (fragment)

de Dimitrie Bolintineanu

Sub o râpă stearpă, pe un râu în spume,
Unde un sihastru a fugit de lume,
Cu vărsarea serii un străin sosi.
– „Ștefan al Moldovei vine a-ți vorbi!”
– „Ștefan al Moldovei, Daniel îi spune,
Să aștepte-afară! Sunt în rugăciune.”
– „Bunule părinte! Sunt rănit și-nvins;
Însăși a mea mumă astăzi m-a respins!
Viu să-ți cer povața dacă nu-i mai bine
Turcilor Moldova d-astăzi să se-nchine?”

Daniil Sihastru domnului a zis:
– „Mă înșală-auzul ori eu am un vis?
Capul ce se pleacă paloșul nu-l taie,
Dar cu umilință lanțu-l încovoie! [...]
Dacă mâna-ți slabă sceptorul și-o apasă,
Altuia mai harnic locul tău îl lasă!
Căci mai bine este supus laudat,
Decât cu rușine domn și atârnat!”
După aceste vorbe, Ștefan strânge-oștire
Și-nvingând păgânii nalță-o monastire.

III. Iată cum arăta programul foarte strict al regelui Ludovic al XIV-lea, al Franței în Palatul Versailles.

- ✓ Între 7³⁰ și 8⁰⁰, regele era trezit, iar în camera lui intrau numai câteva persoane privilegiate (doctorii, rudele și câțiva favoriți ai acestuia). Regele era spălat, bărbierit și îmbrăcat, apoi lua micul-dejun, însoțit de o sută de persoane, toate bărbați.

Fig. 27. Sala Oglinzilor, Versailles

- ✓ La ora 10⁰⁰, întregul grup, cu regele în frunte, pleca spre capela regală, unde se ținea slujba.

- ✓ Regele conducea lucrările consiliilor (duminică și miercuri, Consiliul de Stat, marți și sâmbătă, Consiliul de finanțe; luni, joi și vineri, ori Consiliul de Stat, ori cel pentru afaceri interne, ori cel religios).

- ✓ Regele lua masa de prânz, de obicei în prezența celor care asistaseră la trezirea lui. După-masă fie se plimba în grădină, fie mergea la vânătoare.

- ✓ Regele citea corespondența și studia dosarele importante.

- ✓ Regele participa la cină alături de membrii familiei, apoi se retrăgea în cabinetul său pentru a discuta cu aceștia sau cu apropiații.

- ✓ Avea loc ceremonia publică de retragere a regelui în dormitor.

IV. Unele scrieri care ne-au rămas de la înaintași ne prezintă și lucruri mai puțin cunoscute. Iată mai jos câteva informații despre regina Elisabeta I a Angliei.

- ✓ Elisabeta I a avut o domnie lungă, de 45 de ani. În timpul acesteia, cunoscută ca *Epoca de aur* sau *Era elisabetană*, s-au dezvoltat foarte mult literatura (William Shakespeare fiind unul dintre numele care au străbătut veacurile), arhitectura și muzica.
- ✓ Deși regina îmbătrânea și urmele lăsate de variolă (o boală contagioasă cu erupție pe piele) o urăteau, Elisabeta I era reprezentată de picturile vremii ca fiind tânără și frumoasă.
- ✓ Tot Elisabeta I a fost cea care a adoptat câteva legi foarte aspre care priveau modul în care se puteau îmbrăca cei bogați și cei săraci. Cei care nu respectau aceste legi erau aspru pedepsiți.

Fig. 28. Elisabeta I a Angliei (1555–1603)

Fiecare popor are în cultura sa o serie de legende despre înaintași. Acestea se transmit din generație în generație și pot avea sau nu un sâmbure de adevăr.

Pe lângă aceste legende, din perioadele îndepărtate ne-au rămas o serie de monumente și scrieri (istorice sau literare) care ne vorbesc despre oamenii și evenimentele din trecut.

O frumoasă istorie a Moldovei ne-a lăsat domnitorul acestei țări românești, Dimitrie Cantemir. Din Anglia medievală au rămas până astăzi piesele de teatru ale lui William Shakespeare. Palatul Versailles construit în timpul lui Ludovic al XIV-lea, cunoscut și sub numele de Regele Soare, adăpostește astăzi primul muzeu de istorie al Franței.

Ctitoriile lui Mircea cel Bătrân (Mănăstirea Cozia), Ștefan cel Mare (Mănăstirea Putna) sau Vasile Lupu (Biserica Trei Ierarhi), Castelul Huniazilor, ca și multe alte monumente stau astăzi mărturie a istoriei noastre.

năpăstuit = nedreptățit, persecutat

privilegiat = persoană care se bucură de anumite avantaje, favoruri

ceremonie = ansamblu de reguli care trebuie respectate în anumite ocazii

ctitorie = biserică, mănăstire întemeiată de cineva

MONUMENTE ÎNĂLȚATE ÎN EPOCA MEDIEVALĂ

Fig. 29. Mănăstirea Cozia

Fig. 30. Mănăstirea Putna

Fig. 31. Biserica Trei Ierarhi

Fig. 32. Castelul Huniazilor

Fig. 33. Palatul Versailles

Fig. 34. Turnul Londrei

LECTURI RECOMANDATE

- *Basarab voievodul, eroul de la Posada* (din volumul *Povestiri istorice*, de Dumitru Almaș)
- *De ce s-a numit Corvin?* (din volumul *Povestiri istorice*, de Dumitru Almaș)

CE AI REȚINUT?

1. Răspunde la întrebări.

- De unde vine numele Moldovei, conform legendei?
- Când avea timp regele Franței, Ludovic al XIV-lea, pentru familia sa?
- Cine a ctitorit mănăstirea Cozia?
- Cine l-a sfătuit pe Ștefan cel Mare să nu renunțe la luptă?
- Cum s-a mai numit epoca reginei Elisabeta I?

2. Alege, dintre variantele de mai jos, pe cele care pot constitui surse de informare pentru istorici.

scrieri literare

monumente

părerii personale

legende

scrieri istorice

CE AI ÎNȚELES?

- Citește următorul fragment din *Descrierea Moldovei (Descriptio Moldaviae)*, de Dimitrie Cantemir, apoi răspunde la întrebări.

„Jocurile sunt la moldoveni cu totul altfel decât la celelalte neamuri. Ei nu joacă doi sau patru inși laolaltă, ca la franțuji și leși [polonezi], ci mai mulți roată sau într-un șir lung. Altminteri, ei nu joacă prea lesne decât la nunți. Când se prind unul pe altul de mână și joacă roata, mergând de la dreapta spre stânga cu aceiași pași potriviți, atunci zic că joacă hora; când stau însă într-un șir lung și se țin de mâini așa fel că fruntea sau coada șirului rămân slobode [libere] și merg împrejur făcând felurite întorsături, atunci acesta se numește, cu un cuvânt luat de la leși, «danț».”

- Despre cine vorbește Cantemir în textul său?
- Ce obiceiuri sunt prezentate? Se mai întâlnesc azi aceste obiceiuri?
- Ce alte popoare sunt menționate?

CUM INTERPRETEZI?

- Unul dintre cei care ne-au lăsat scrieri importante despre istoria românilor, Grigore Ureche, spunea despre Ștefan cel Mare următoarele.

„Dacă se întoarce Ștefan vodă de la acel război cu noroc ce izbândi pe acei tătari, spre lauda aceea, mulțămind lui Dumnezeu, au sfințit mănăstirea Putna, care era zidită de dânsul [...] întru lauda Preacuratei Fecioarei Marii, Maicii Domnului nostru Iisus Hristos. [...]”

(după Grigore Ureche, cronicar moldovean)

- Cum explici faptul că mulți domnitori români ctitoreau biserici sau mănăstiri?

Proiect – PRIMELE STATE MEDIEVALE ROMÂNEȘTI

1. Alege unul dintre statele medievale românești despre care ai învățat și realizează un proiect, pentru portofoliul tău, urmând pașii de mai jos.

PASUL 1

- Lipește o imagine cu harta statului respectiv.

PASUL 2

- Spune cine și când a întemeiat statul despre care vorbești.

PASUL 3

- Menționează o sursă istorică în care se fac referiri la istoria acestui stat și dă un citat din aceasta.

PASUL 4

- Enumeră câțiva conducători reprezentativi ai acestui stat și spune câteva lucruri pe care aceștia le-au făcut pentru poporul lor (lupte purtate pentru apărare, măsuri economice, înființarea de școli etc.).

PASUL 5

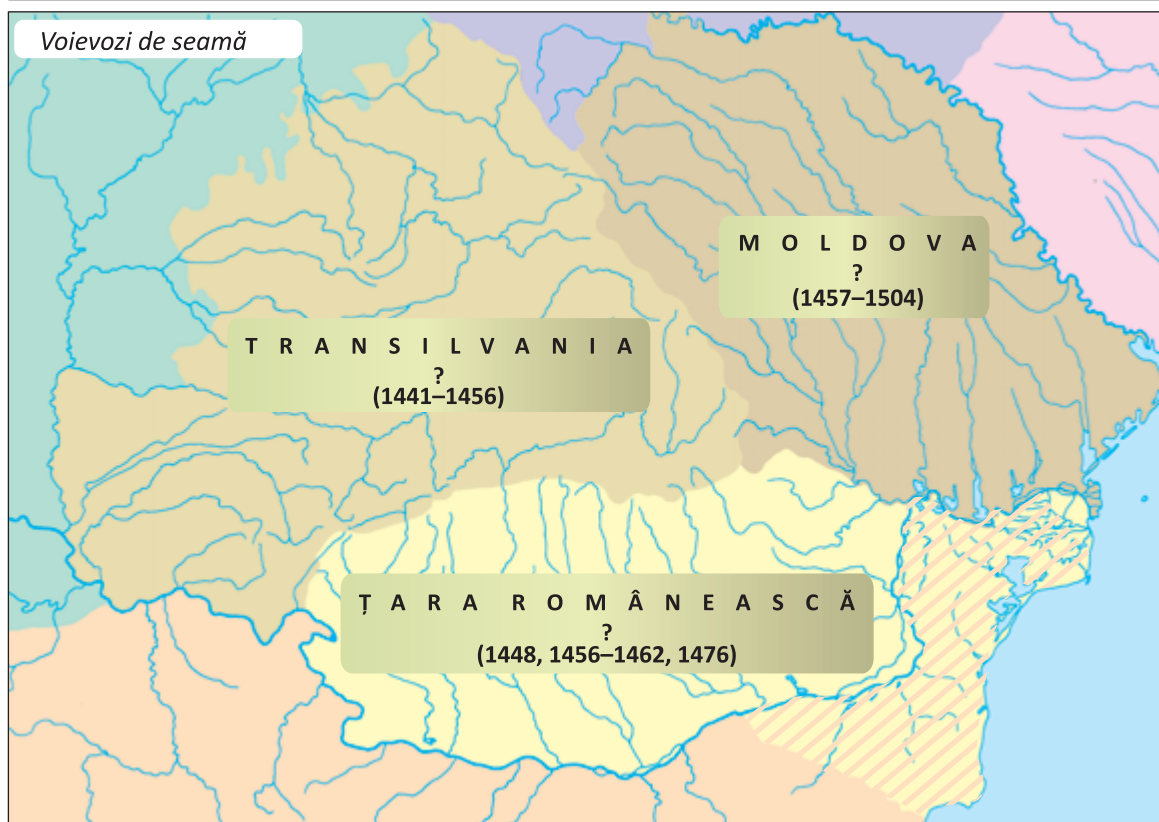
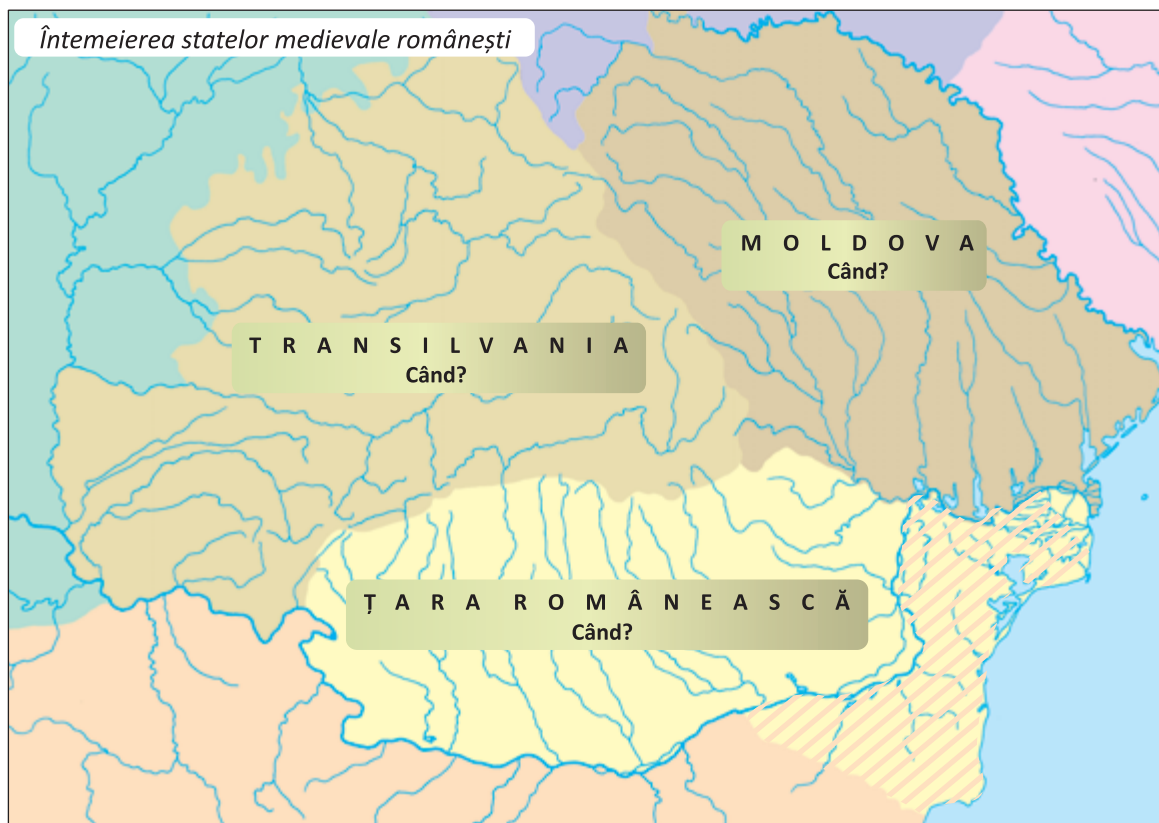
- Numește țările vecine ale acestui stat și spune cum au influențat acestea viața locuitorilor.

PASUL 6

- Spune de ce ai ales acest stat, ce ți-a plăcut cel mai mult din istoria lui și cum crezi că ar fi arătat lumea astăzi dacă el nu ar fi existat.

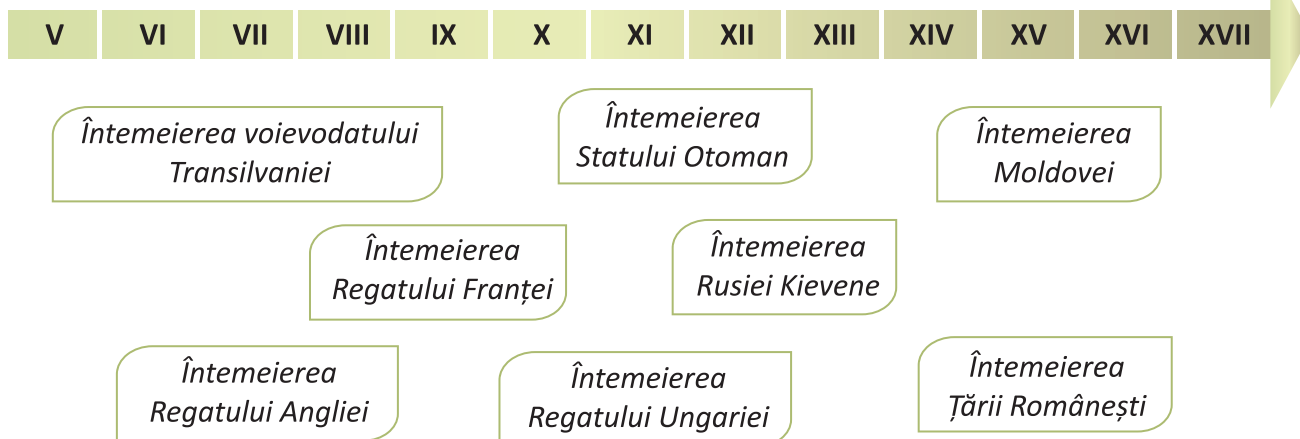
RECAPITULARE

- Completează, pe caiet, datele lipsă de pe hărțile de mai jos.

CE AI REȚINUT?

1. Realizează, pe o coală mare, o axă a timpului ca cea de mai jos, apoi plasează casetele date.

2. Numește câte un voievod al fiecărei țări române și spune în ce secol a domnit fiecare.

CE AI ÎNȚELES?

1. Analizează informațiile privind întemeierea țărilor române și domnitorii acestora, apoi spune ce legături se pot stabili între locuitorii Transilvaniei, Moldovei și Țării Românești.
2. Cine se afla pe tronul țărilor române în perioada Războiului de 100 de Ani (1347–1453), dintre Franța și Anglia?

CUM INTERPRETEZI?

1. Caracterizează unul dintre voievozii de mai jos folosind modelul alăturat.

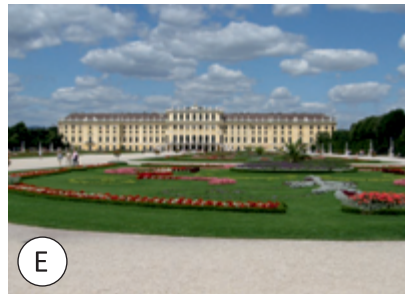
Ștefan cel Mare
Patriot, curajos,
Luptând, organizând, iubind,
Ștefan, un domnitor sfânt
Apărător.

2. Cum l-a ajutat sfatul lui Daniil Sihastru pe Ștefan cel Mare?
3. Care este diferența dintre o legendă istorică și un eveniment istoric?

EVALUARE

1. Numește primii voievozi cunoscuți din spațiul românesc (secolul al IX-lea). 😊😊😊
2. Dă exemple de trei state medievale care au luat naștere în Europa. 😊😊😊
3. Numește trei domnitori ai Țării Românești în ordine cronologică. 😊😊😊
4. Notează pe caiet doar literele corespunzătoare imaginilor care prezintă ctitorii ale unor domni români. 😊😊😊

5. Alege variantele corecte de răspuns.
 - a) Știm că Ștefan cel Mare a vrut să renunțe la lupta împotriva turcilor:
 - A. dintr-un film.
 - B. dintr-o legendă.
 - C. din surse istorice.
 - b) Unul dintre statele medievale vecine cu țările române era:
 - A. Regatul Ungariei.
 - B. Regatul Angliei.
 - C. Regatul Franței.
 - c) Mănăstirea Cozia este ctitoria lui:
 - A. Vlad Țepeș.
 - B. Ștefan cel Mare.
 - C. Mircea cel Bătrân.

😊 6. Cum au influențat statele medievale vecine istoria Țărilor Române?

😊 7. De ce crezi că domnia lui Ștefan cel Mare sau cea a lui Mircea cel Bătrân au fost atât de lungi?

FB	B	S
15–17 😊	12–14 😊	7–11 😊

Pentru fiecare răspuns corect vei obține o față veselă.
Numără câte fețe vesele ai obținut și vei descoperi calificativul acordat.

POPOARE DE IERI ȘI DE AZI (III). EPOCA MODERNĂ

Unitatea

6

Despre ce vei învăța?

1. Alexandru Ioan Cuza și Unirea Principatelor Române
2. Regele Carol I și Independența României
3. Primul Război Mondial. Regele Ferdinand I și Marea Unire
4. Epoca Modernă – turcii, ungurii, germanii și rușii

Alexandru
Ioan Cuza

Marea Unire

Ferdinand I

Carol I

Unirea Principatelor Române

Primul Război Mondial

Ce vei reuși?

- ✓ să stabilești relații între evenimentele istorice proprii țării noastre și cele din alte state ale lumii;
- ✓ să îți exprimi părerea asupra deciziilor unor personalități sau asupra unor evenimente istorice;
- ✓ să prezinți o personalitate istorică pe baza acțiunilor acestuia și pe baza aprecierilor istoricilor;
- ✓ să menționezi personalități istorice și eroi români care s-au jertfit pentru țara lor;
- ✓ să menționezi călători, oameni de cultură și de știință care au contribuit la modernizarea țării;
- ✓ să numești alte popoare ale lumii a căror istorie a influențat-o pe cea a românilor;
- ✓ să compari evenimente sau perioade istorice.

1. Alexandru Ioan Cuza și Unirea Principatelor Române

AFLĂM

La vremea la care noi ne nășteam, Tudor Vladimirescu conducea Revoluția din 1821, luptând pentru libertatea națională. Acum este de datoria noastră să luptăm mai departe pentru aceleași idealuri și pentru unitatea națională. Ne aflăm de aproape douăzeci de ani sub protectoratul Rusiei și sub stăpânire otomană de mai multe secole. Gata! La luptă, români!

În Țara Românească, ne putem baza pe C.A. Rosetti, Ion Heliade Rădulescu, Gheorghe Magheru și pe mine, Nicolae Bălcescu.

Eu sunt Al.I. Cuza, din Moldova. Cu mine sunt și Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, dar va participa și Eudoxiu Hurmuzachi, din Bucovina.

Eu, Avram Iancu, alături de Alexandru Papiu Ilarian, Simion Bărnuțiu, Timotei Cipariu, August Treboniu Laurian, Andrei Șaguna, Eftimie Murgu susținem revoluția în Transilvania și Banat.

MARTIE 1853

Revoluția noastră din 1848 a fost înfrântă. Acum, când Rusia a pornit războiul împotriva Imperiului Otoman, mai avem o șansă la unire și libertate.

1856

Rusia a fost înfrântă de Imperiul Otoman și aliații săi, printre care Franța și Anglia. S-a încheiat Pacea la Paris și s-a stabilit ca românii din Principate să fie consultați dacă vor unirea.

- ✓ În 1857, românii din cele două principate au votat, în adunările ad-hoc, Unirea sub un singur conducător.

Dacă românii din Țara Românească îl vor alege tot pe Cuza, *Hora Unirii*, scrisă de mine acum trei ani, va deveni realitate.

5 IANUARIE 1859

24 IANUARIE 1859

Să alegem și noi ca ei!

Trăiască Alexandru Ioan Cuza, domnul Principatelor Române!

FEBRUARIE 1866

Iată ce am înfăptuit ca domnitor al României:

- am avut un singur guvern, o singură adunare legiuitoare și o singură capitală;
- am trecut în proprietatea statului domeniile și averi aparținând unor biserici și mănăstiri;
- am stabilit un impozit personal și o contribuție pentru drumuri;
- am eliberat țăranii și i-am împrumutat;
- am stabilit că învățământul primar este obligatoriu pentru toată lumea;
- am făcut demersurile pentru a construi prima cale ferată din România (București – Filaret – Giurgiu);
- am reformat justiția, armata, comerțul.

Acum mă văd obligat să abdic, dar las în urmă o Românie modernă!

Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al celor două Principate Române a însemnat Unirea și formarea unui stat modern. Acest lucru a fost posibil datorită luptei permanente a revoluționarilor pașoptiști.

În contextul conflictelor dintre statele europene, țările române se aflau între acestea, însă convențiile de pace încheiate între învinși și învingători le-a oferit românilor posibilitatea de a-și decide propriul destin.

protectorat = formă de dependență politică a unui stat față de un alt stat

a reforma = a schimba în bine, a îmbunătăți

a abdica = a renunța la tron

pașoptist = luptător în Revoluția de la 1848-1849

convenție = înțelegere, acord între două sau mai multe persoane sau state cu privire la anumite probleme

AFLĂM MAI MULT

- ✓ Modernizarea culturală a României în perioada domniei lui Cuza a fost susținută de un grup de scriitori mai ales din Moldova, dar nu numai, reuniți, sub conducerea lui Titu Maiorescu, în asociația *Junimea* (june = tânăr), înființată în 1863.

Alexander Csoma de Körös
(1784–1842)

- ✓ Cu aproximativ jumătate de secol înainte, un explorator și împătimit al studierii textelor vechi, Alexander Csoma de Körös, secui din Transilvania – supranumit Marco Polo al Transilvaniei – a călătorit și a studiat civilizațiile din Tibet (o zonă din Asia), scriind primul dicționar tibetan-englez. Alexander Csoma de Körös poate fi considerat un continuator al Spătarului Nicolae Milescu, primul român care a călătorit în China.

Iacob Negruzzi
(1842–1932)

Titu Maiorescu
(1840–1917)

Theodor Rosetti
(1837–1923)

Petre Carp
(1837–1959)

CE AI REȚINUT?

- Alege variantele corecte de răspuns.
a) Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al Principatelor Române s-a realizat în anul:
A. 1848. B. 1859. C. 1821.

b) Alexandru Ioan Cuza a fost ales ca domnitor de către românii din:

- A. Moldova și Țara Românească. B. Moldova și Transilvania. C. Țara Românească și Transilvania.

c) Reformele lui Cuza au avut în vedere dezvoltarea României pe plan:

- A. social și economic. B. social și religios. C. social, economic și cultural.

CE AI ÎNȚELES?

1. Fără Revoluția de la 1848–1849, crezi că ar fi fost posibilă alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al celor două principate?
2. Identifică, în istoria românilor, câteva momente în care diferiți conducători ai acestora au considerat că unirea românilor este importantă pentru lupta lor pentru libertate.

CUM INTERPRETEZI?

- Transcrie versurile Horei Unirii, de Vasile Alecsandri, și completează casetele cu interpretările tale.

„Hai să dăm mână cu mână → ?
Cei cu inima română,

[...] Unde-i unul nu-i putere → ?
La nevoi și la durere,

Să-nvârtim hora frăției → ?

Unde-s doi puterea crește → ?

Pe pământul României! → Poetul visa la o
Românie unită.

Și dușmanul nu sporește!“ → Dușmanii pot fi înfrânți
de un neam unit.

LECTURĂ RECOMANDATĂ

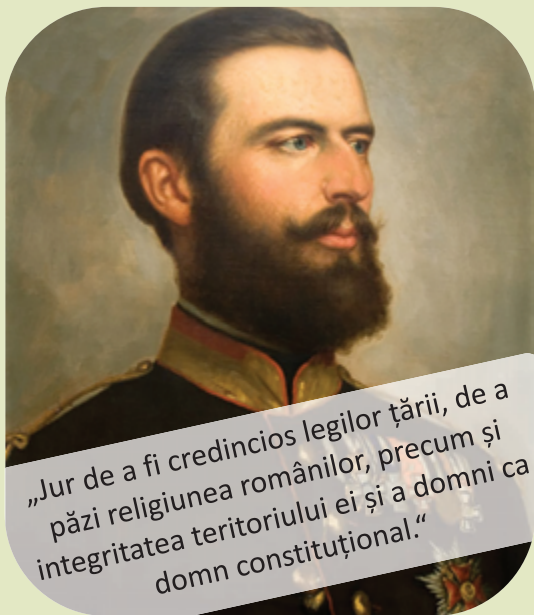
- *Moș Ion Roată și Unirea*, de Ion Creangă

2. Regele Carol I și Independența României

AFLĂM

- ✓ După abdicarea lui Cuza, oamenii politici români au căutat un domnitor dintr-o familie conducătoare a unui stat european puternic. Cel care a acceptat a fost Carol de Hohenzollern Sigmaringen, din familia domnitoare a Prusiei, familie de origine germană.

„Jur de a fi credincios legilor țării, de a păzi religiunea românilor, precum și integritatea teritoriului ei și a domni ca domn constituțional.“

Fig. 1. Carol I de Hohenzollern
(domnitor: 1866–1881, rege: 1881–1914)

- ✓ Pe 10 mai 1866, Carol de Hohenzollern a depus jurământul în București, la Palatul Mitropoliei, devenind astfel domnitorul României, sub numele de Carol I.
 - ✓ În fața Reprezentanței Naționale, tânărul domnitor a spus: „Punând picioarele pe acest pământ, am și devenit român“, apoi și-a exprimat „devotamentul fără margini către noua mea patrie și acel neînving respect pentru lege, pe care l-am cules în exemplul alor mei. Cetățean azi, mâine, de va fi nevoie, soldat, eu voi împărtăși cu dumneavoastră soarta cea bună ca și cea rea.“
- ✓ În timpul domniei lui Carol I a fost elaborată prima Constituție a României, după modelul celei belgiene, prin care se garantau drepturile și libertățile cetățenilor. Totodată, domnitorul a luat măsuri pentru dezvoltarea agriculturii și a industriei.
 - ✓ România era însă în continuare un stat vasal față de Imperiul Otoman.
 - ✓ După zece ani de domnie a lui Carol I, Rusia – pretinzând că dorea să îi ajute pe slavii din sudul Dunării aflați sub ocupație otomană – a declarat război Imperiului Otoman.
 - ✓ Prim-ministrul României, Ion C. Brătianu, a avut o întâlnire cu țarul Alexandru al II-lea pentru a-i propune o alianță cu România. În felul acesta, România urmărea să-și obțină independența față de Imperiul Otoman.
 - ✓ Rusia nu a fost de acord cu alianța însă a promis că va suporta cheltuielile pe care le implica deplasarea trupelor rusești pe teritoriul României și că va respecta granițele statului român.
 - ✓ Când Imperiul Otoman a văzut că România nu a mai plătit tributul și că a permis trupelor rusești să treacă pe teritoriul ei, a înțeles că românii intenționează să iasă de sub vasalitatea sa și a trecut la bombardarea orașelor românești de pe Dunăre. La 9 mai 1877, Mihail Kogălniceanu a proclamat în mod oficial independența României, dar aceasta nu a fost recunoscută de Marile Puteri.
 - ✓ După ce comandantul otoman Osman Pașa a respins, la Plevna, două atacuri ale trupelor rusești, Rusia a fost nevoită să solicite sprijinul armatei române.

Fig. 2. Participarea României la Războiul de Independență (1877–1878)

- ✓ Carol I a devenit comandantul trupelor ruso-române și a obținut victorii la Grivița, Rahova și Plevna, în 1877. Osman Pașa a capitulat în fața colonelului român Mihai Cerchez. După un an, românii au mai obținut două victorii, la Smârdan și Vidin, iar otomanii au cerut pacea.

Fig. 3. Cucerirea redutei Grivița

Fig. 4. Atacul de la Smârdan, de Nicolae Grigorescu

Fig. 5. Coroana de oțel a lui Carol I

- ✓ După război, Rusia a urmărit să-și extindă dominația. Marile Puteri ale Europei s-au opus și, la Berlin, au hotărât noile condiții ale păcii. României i-au fost acordate Dobrogea, Delta Dunării și Insula Șerpilor și i-a fost recunoscută independența, cu condiția să cedeze Rusiei sudul Basarabiei.
- ✓ Carol I s-a încoronat rege al României la 10 mai 1881. Coroana a fost realizată din țeava unui tun otoman capturat în luptele de la Plevna.

Venirea la domnie a unui principe străin și-a lăsat amprenta asupra evoluției poporului român. În primul an de domnie a lui Carol I s-a elaborat prima *Constituție*, iar după 11 ani România și-a proclamat independența. Războiul de Independență purtat de români a dovedit forța acestora și dorința lor de libertate. Marile Puteri au fost nevoite să recunoască toate aceste merite ale românilor. După 1878, România a intrat pe un drum nou de dezvoltare.

constituție = legea fundamentală a unui stat, care stabilește forma de organizare a acestuia, instituțiile statului, drepturile de care se bucură cetățenii și obligațiile ce le revin
stat vasal = stat dependent politic față de alt stat, cu libertate limitată
a proclama = a anunța ceva în mod solemn și oficial
a capitula = a depune armele

AFLĂM MAI MULT

- ✓ Mulți oameni de cultură s-au implicat în evenimentele acelor vremuri. Poetul **Vasile Alecsandri** a dedicat un volum de poezii, *Ostașii noștri*, faptelor de vitejie ale ostașilor români care au luptat în Războiul de Independență.
- ✓ Pictorul **Nicolae Grigorescu** este autorul celebrului tablou *Atacul de la Smârdan*, în care este redată una dintre luptele pentru independență ale românilor.
- ✓ Medicul de origine franceză **Carol Davila** a organizat serviciul ambulanțelor militare și al trenurilor sanitare, contribuind astfel la salvarea a numeroase vieți și la îngrijirea a mii de răniți în Războiul de Independență.

Vasile Alecsandri
(1821–1890)

Nicolae Grigorescu
(1838–1907)

Carol Davila
(1828–1884)

Anghel Saligny
(1854–1925)

Emil Racoviță
(1868–1947)

- ✓ În perioada domniei regelui Carol I, două nume românești au trecut granițele țării. Unul dintre ele este cel al inginerului român **Anghel Saligny**, cel care a proiectat podul de la Cernavodă. Podul lui Carol I, așa cum a fost denumit, a fost inaugurat la 26 septembrie 1895. Al doilea român cu care ne mândrim este biologul român **Emil Racoviță**, care a participat, ca naturalist, la expediția antarctică belgiană din anii 1897–1899, la bordul vasului *Belgica*.

Fig. 6. Podul de la Cernavodă

Fig. 7. Belgica în Antarctica

CE AI REȚINUT?

1. Realizează oral corespondența între casete.

I. Domnia lui Carol I

A. 10 mai 1881

II. Războiul de Independență

B. 1866–1914

III. Încoronarea regelui Carol I

C. 1877–1878

2. Răspunde la întrebări.

- Căruia stat i-a fost vasală România până în 1877?
- Cine a luptat alături de români împotriva otomanilor?
- Ce teritoriu a pierdut România în urma Războiului de Independență?

CE AI ÎNȚELES?

- De ce crezi că domnitorul Carol I a încercat să încheie o alianță cu Rusia împotriva otomanilor?
- Ce au dovedit ostașii români prin victoriile de la Grivița, Râhova, Plevna, Vidin și Smârdan?
- Care crezi că ar fi fost consecințele pentru România dacă ar fi pierdut războiul în fața otomanilor?

CUM INTERPRETEZI?

- Explică, prin cuvintele tale, afirmația lui Carol I de la încoronarea ca domnitor.

„Punând picioarele pe acest pământ, am și devenit român.“

PORTOFOLIU

- Realizează o fișă de prezentare a regelui Carol I, folosind modelul de mai jos.

Despre rege, ca om

Momente importante de la alegerea
ca domnitor până la sfârșitul domniei

Lucruri importante făcute
pentru România

3. Primul Război Mondial. Regele Ferdinand I și Marea Unire

AFLĂM

- Observă harta Europei, așa cum arăta ea la începutul secolului al XX-lea.

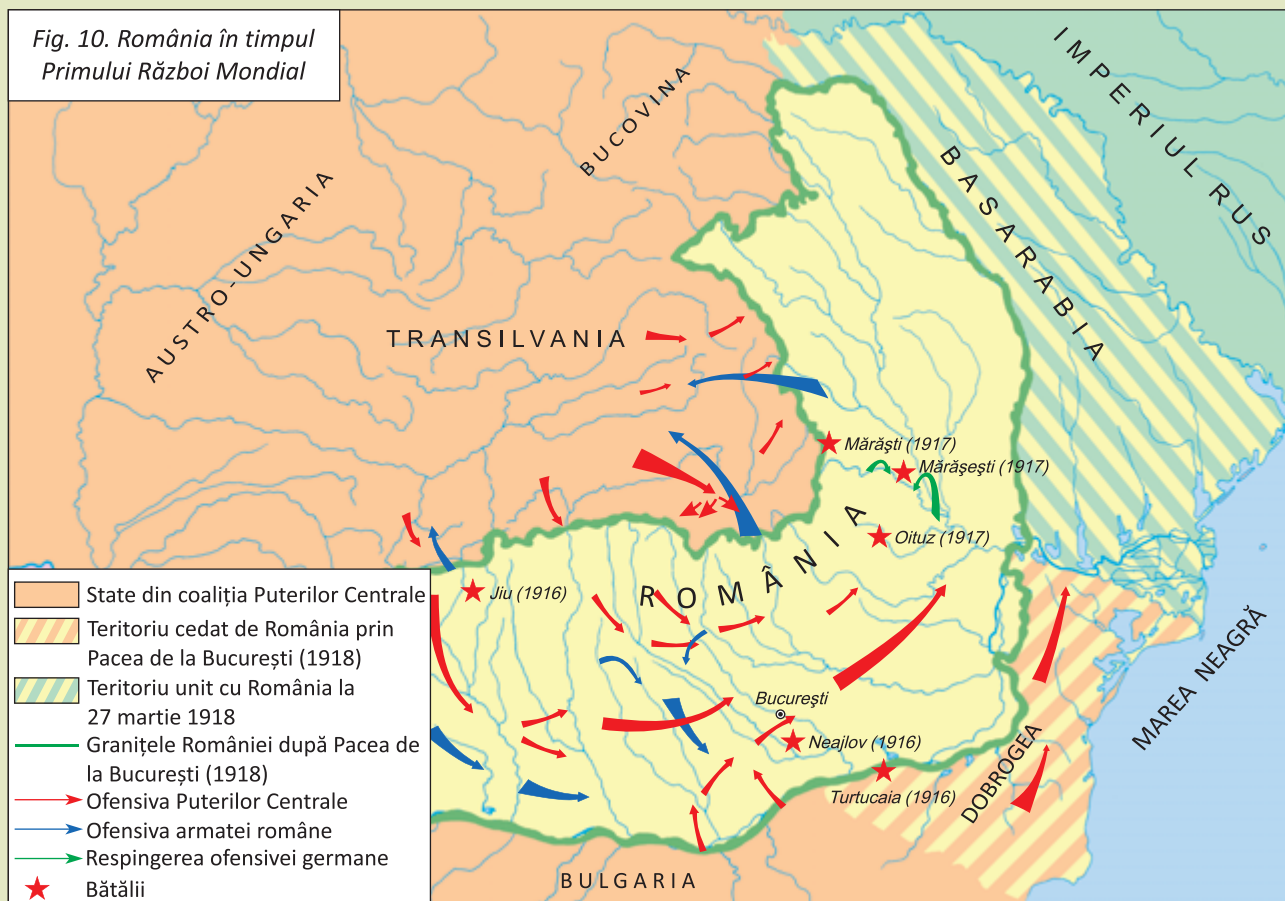

- ✓ În 1912, Serbia, Muntenegru, Grecia și Bulgaria au învins Imperiul Otoman, împărțindu-și teritoriile acestuia din Peninsula Balcanică. În 1913, Bulgaria, susținută și încurajată de Austro-Ungaria, a declarat război forțelor sale aliate. În urma acestui război, România și-a întregit Dobrogea, cu partea de sud (Cadrilaterul) care fusese sub stăpânirea Bulgariei.
- ✓ În 1914, Austro-Ungaria a declarat război Serbiei, iar Europa s-a împărțit în două tabere: Germania și Austro-Ungaria (formând alianța Puterile Centrale, la care au aderat mai târziu și Imperiul Otoman și Bulgaria), iar în ajutorul Serbiei a venit Antanta, o alianță între Anglia, Franța și Rusia. Principala cauză a războiului a fost dorința marilor puteri de a-și reîmpărți lumea, însă unele state au intrat în război din alte motive: pentru că li s-a declarat război (Serbia), pentru a-și apăra neutralitatea (Belgia) sau pentru a-și întregi teritoriul (România).
- ✓ În anul izbucnirii Primului Război Mondial, Ferdinand I, nepotul lui Carol I, a devenit rege al României. Acesta a semnat, în 1916, alianța cu Antanta și a atacat Austro-Ungaria, înaintând spre Transilvania. În 1917, armatele române au obținut victorii strălucite la Mărăști, Mărășești și Oituz.

Fig. 9. Regele Ferdinand I (1914–1927)

- Observă harta României așa cum arăta ca în timpul Primului Război Mondial.

- ✓ În toamna lui 1917, în Rusia au venit la putere comuniștii, sub conducerea lui Vladimir Ilici Lenin. Aceștia au scos Rusia din război, iar România s-a văzut nevoită să încheie Pacea de la București, din 1918, când a pierdut Dobrogea și o importantă zonă din Carpați. Regele Ferdinand I nu a vrut să semneze tratatul de pace și România a reintrat în război. În toamna lui 1918, războiul s-a încheiat cu victoria Antantei și a statelor aliate, din rândul cărora făcea parte și România. Astfel, prin Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) statului român i s-a recunoscut noul teritoriu întregit prin proclamarea Unirii cu România de către Basarabia (27 martie 1918), Bucovina (28 noiembrie 1918) și Transilvania (1 decembrie 1918).

Fig. 11. Adunarea de la Alba Iulia (1 decembrie 1918)

Fig. 12. Încoronarea regelui Ferdinand și a reginei Maria (octombrie 1922, Alba Iulia)

În contextul european al luptei pentru supremație, România s-a alăturat alianței constituită de Anglia, Franța și Rusia (care formau Antanta) și a participat la Primul Război Mondial urmărind formarea statului național unitar român prin unirea cu Basarabia, Bucovina și Transilvania.

Prin Conferința de pace de la Paris, României i s-a recunoscut dreptul asupra acestor teritorii.

Regele Ferdinand I, nepotul regelui Carol I, a condus țara în timpul Primului Război Mondial, adoptând poziția pe care a considerat-o corectă în scopul reîntregirii teritoriului.

expansiune = extinderea influenței și dominației economice și politice a unei puteri asupra unor țări și popoare străine

neutralitate = stare caracterizată de neamestecul unui stat în conflictul dintre alte state

AFLĂM MAI MULT

- ✓ Regele Ferdinand I, cel de-al doilea rege al României, a condus țara în perioada 10 octombrie 1914 – 20 iulie 1927. La 15 octombrie 1922 s-a încoronat ca primul rege al României Mari.
- ✓ În primii doi ani de război, regele Ferdinand I a decis ca România să își mențină starea de neutralitate. Când puterile Antantei au fost de acord cu condițiile României privind reîntregirea țării, regele Ferdinand I a decis intrarea României în război.

Fig. 13. Catedrala de la Alba Iulia

Fig. 14. Mausoleul de la Mărășești

- ✓ Luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz din 1917 au fost conduse de generalii Eremia Grigorescu și Alexandru Averescu. În lupta de la Mărășești și-a pierdut viața eroina de la Jiu, Ecaterina Teodoroiu.

Generalul Eremia Grigorescu
(1863–1919)

Sublocotenentul Ecaterina Teodoroiu
(1894–1917)

Generalul Alexandru Averescu
(1859–1938)

Fig. 15. Vizita reginei Maria pe front

CE AI REȚINUT?

1. Răspunde la întrebări.

- Alături de ce state europene a intrat România în Primul Război Mondial?
- În ce an a intrat România în război?
- Ce rege se afla la conducerea României în timpul Primului Război Mondial?

2. Transcrie enunțurile pe caiet și completează-le.

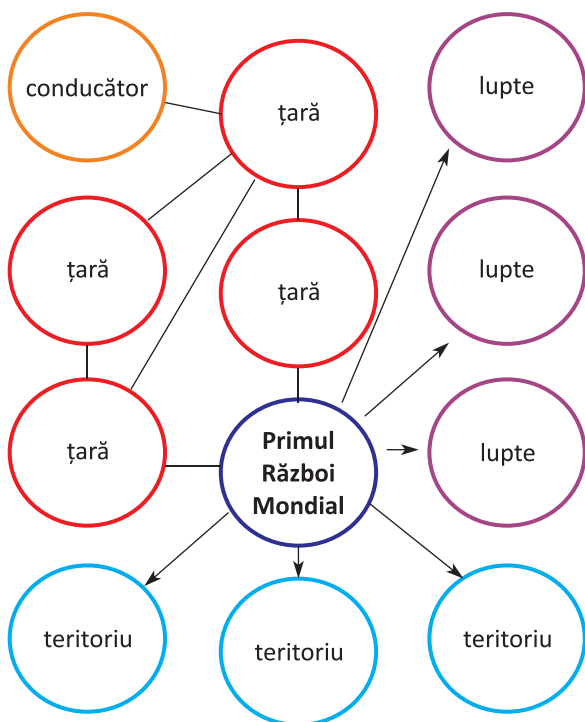
- Primul Război Mondial a fost declanșat de ..., care a atacat Serbia.
- Anglia, Franța și Rusia au format alianța
- Armata română a obținut în 1917 victorii importante la ..., ... și

CE AI ÎNȚELES?

- Între ce ani s-a desfășurat Primul Război Mondial?
- De ce regele Ferdinand I s-a încoronat a doua oară la Alba Iulia?
- Ce teritorii care au întregit România au fost recunoscute prin Pacea de la Paris?

CUM INTERPRETEZI?

- Realizează pe caiet o imagine asemănătoare celei alăturate și completează „boabele de struguri” cu informații legate de participarea României la Primul Război Mondial.

PORTOFOLIU

Caută, în diferite surse, informații despre Ecaterina Teodorescu și realizează o fișă de prezentare a acestei eroine. Ține cont de sugestiile de mai jos:

- cum a ajuns pe front?
- cum a ajuns sublocotenent?
- cum îi este cinstită memoria?
- texte literare care vorbesc despre ea.

4. Epoca Modernă în lume – turcii, ungurii, germanii, rușii, sârbii, bulgarii

AFLĂM

- ✓ În perioada secolelor XVI-XX, Europa s-a confruntat cu o serie de schimbări din punct de vedere politic și militar.
- ✓ După moartea lui Soliman Magnificul, în 1566, **Imperiul Otoman** nu s-a mai dezvoltat. Ca să nu piardă puterea și în Principatele Române (Țara Românească și Moldova), Imperiul Otoman le-a impus acestora domni fanarioți, din secolul al XVIII-lea (boieri greci din cartierul Fanar). Rusia și Imperiul Habsburgic încercau să cucerească teritoriile stăpânite de otomani în Europa. Situația creată în estul Europei, cunoscută sub numele de Problema Orientală, a influențat foarte mult evenimentele istorice din secolele XVIII-XIX, inclusiv Principatele Române care au pierdut Banatul și Bucovina, – în favoarea Imperiului Habsburgic, și Basarabia, în favoarea rușilor. După Primul Război Mondial, Imperiul Otoman s-a dezmembrat în republica Turcia și celelalte state arabe, așa cum le știm astăzi.

Fig. 17. Unirea Principatelor Române, pictură de Theodor Aman

- ✓ În secolul al XIX-lea **Rusia** a atacat Imperiul Otoman, în ceea ce s-a numit Războiul Crimeei (1853–1856). A fost însă înfrântă de o coaliție formată din Anglia, Franța și Piemont (un stat italian), care s-a alăturat Imperiului Otoman în încercarea de a împiedica expansiunea Rusiei. Înfrângerea Rusiei a făcut posibilă unirea Principatelor Române prin dubla alegerea a lui Alexandru Ioan Cuza.

- ✓ Spre sfârșitul secolului al XIX-lea, **popoarele din zona Balcanilor** au început să lupte pentru eliberarea de sub dominația otomanilor, însă revoltele lor au fost înăbușite de Imperiul Otoman. Atunci, Rusia a intervenit pentru a-i ajuta pe slavii din Balcani. România, Serbia și Muntenegru s-au alăturat Rusiei, iar victoria în fața otomanilor a făcut posibilă recunoașterea independenței celor trei state aliate Rusiei (iunie-iulie 1878).

Fig. 18. Trecerea Dunării de către armata română în 1877

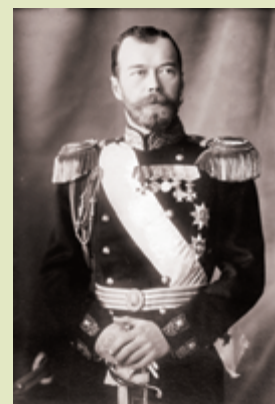

Fig. 19. Războiul Crimeei (1853–1856)

- ✓ De teama expansiunii Rusiei, Austro-Ungaria și Germania s-au aliat formând **Puterile Centrale**, în timp ce Anglia, Franța și Rusia au format, o altă alianță, **Antanta**, pentru a se opune Germaniei, care urmărea să devină principala putere din Europa.

- ✓ În primăvara lui 1917, țarul Nicolae al II-lea (ultimul din dinastia Romanov) a fost obligat să abdice. Rusia a continuat războiul, cu toate că populația nu mai dorea acest lucru. În toamna aceluiași an, comuniștii conduși de Vladimir Ilici Lenin au preluat puterea, promițând ieșirea Rusiei din război.

Fig. 20. Țarul Nicolae al II-lea (1894–1917)

Dorința de expansiune a unor imperii sau state europene a dus la desfășurarea multor războaie. Pe de-o parte erau cei care doreau să cucerească, pe de alta, cei care trebuia să se apere.

Căutând să se împiedice unii pe alții în stăpânirea mai multor teritorii și în încercarea de a deveni mari puteri, conducătorii acestor state au încheiat alianțe cărora li s-au alăturat statele mai mici.

În acest context, România a reușit să se alătore viitorilor învingători, ceea ce a făcut posibile unirea Principatelor Române din 1859, câștigarea și recunoașterea independenței în 1877–1878 și formarea statului național unitar român, în 1918.

Imperiul Habsburgic = stat din Europa format în jurul Austriei, care era condus de împărați din dinastia Habsburg

coalțiție = alianță între state, partide sau grupări politice, persoane etc.

AFLĂM MAI MULT

- ✓ În această perioadă tumultoasă a istoriei, au existat oameni care și-au dedicat viața științei, culturii și artelor.
- ✓ Unul dintre aceștia este naturalistul român **Grigore Antipa**, care a studiat în Germania, Franța și Italia, a participat la numeroase expediții, a renovat și a pus bazele, în 1906, Muzeului de Istorie Naturală care azi îi poartă numele.
- ✓ Norvegianul **Roald Amundsen** a fost primul explorator care a ajuns la Polul Sud.
- ✓ Celebrul sculptor **Constantin Brâncuși** a lăsat la Târgu-Jiu o adevărată capodoperă artistică.

Roald Amundsen
(1872–1928)

Grigore Antipa
(1867–1944)

Fig. 21. Masa tăcerii,
Constantin Brâncuși

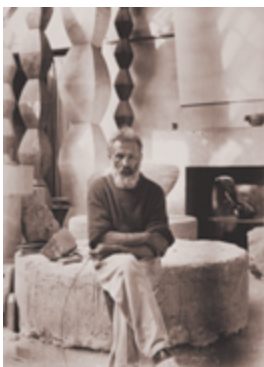

Fig. 22. Constantin Brâncuși
(1876–1957)

Fig. 23. Poarta sărutului,
Constantin Brâncuși

CE AI REȚINUT?

1. Răspunde la întrebări.

- Ce stat european a cunoscut o scădere a puterii până la sfârșitul Epocii Moderne?
- Care au fost cauzele atâtor războaie?
- Cum a fost influențată istoria țării noastre de participarea la războaiele din Epoca Modernă?

2. Transcrie enunțurile și completează-le.

- Pentru a împiedica ... Rusiei, Austro-Ungaria și Germania s-au aliat.
- Anglia, Franța și Rusia au format o ... de teamă ca Germania să nu devină ... a Europei.
- Alianțele încheiate de România cu diferite state europene au făcut posibile ..., ... și ...

CE AI ÎNȚELES?

- Ordonează următoarele casete pe caiet, așezându-le într-un lanț al evenimentelor.

trasarea unor noi granițe ale statelor

dorința de apărare

război

dorința de expansiune

tratate de pace

împiedicarea expansiunii altor state

CUM INTERPRETEZI?

PORTOFOLIU

- Realizează pe o coală schema de mai jos și completează-o cu informații legate de Epoca Modernă în lume.

Three empty rectangular boxes for writing three words that define the period.

trei cuvinte care definesc această perioadă

Two empty rectangular boxes for writing two pieces of information you want to study more.

două informații pe care le-ai aflat și pe care dorești să le studiezi mai mult

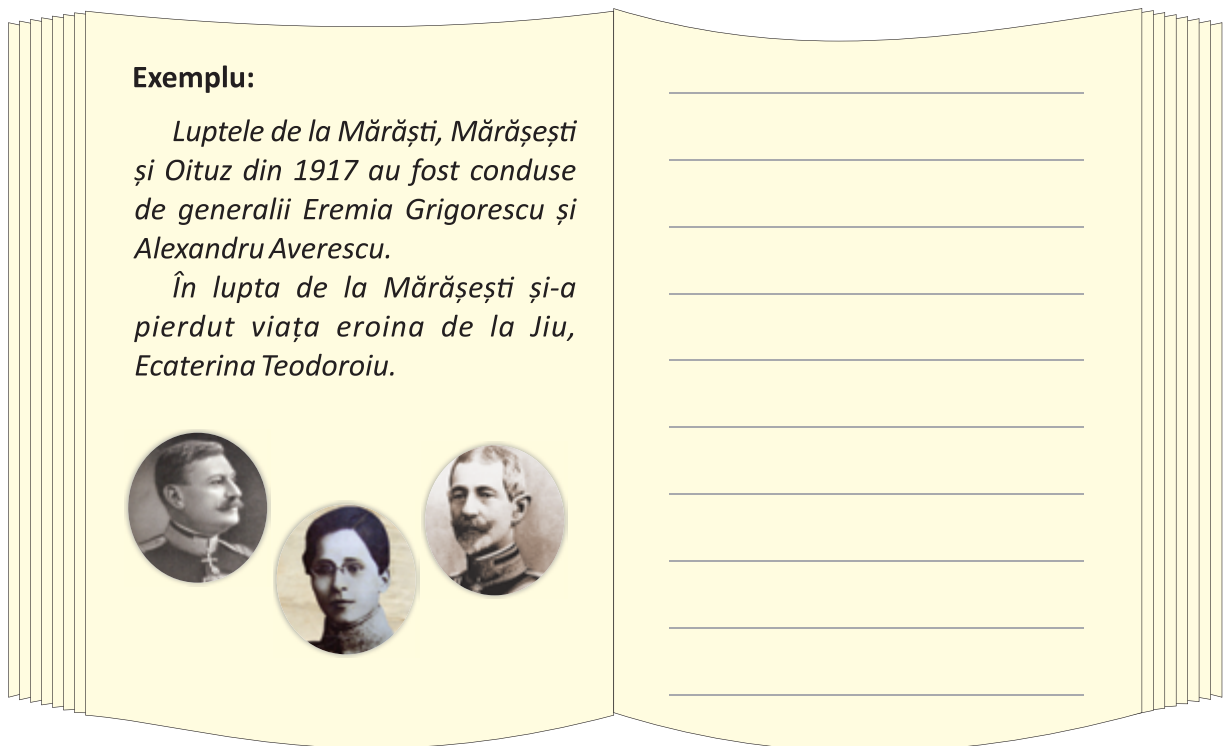
One empty rectangular box for writing a capacity or habit you have exercised or formed during this lesson.

o capacitate sau deprindere pe care ai exersat-o sau ți-ai format-o în această lecție

Epoca Modernă a însemnat:

- ✓ lupta pentru putere
- ✓ creșterea puterii unor state și scăderea puterii altora
- ✓ alianțe
- ✓ războaie încheiate cu tratate de pace
- ✓ modificarea granițelor mai multor state
- ✓ independența unor state mai mici
- ✓ formarea statului național unitar român
- ✓ dezvoltarea economiei
- ✓ descoperiri geografice, științifice și tehnologice
- ✓ înființarea de școli
- ✓ dezvoltarea culturii (literatură, artă și altele)

- Pentru a înțelege mai bine evenimentele din această perioadă, realizează un jurnal după modelul de mai jos.

- În coloana din stânga scrii un text (din manual sau din altă sursă) referitor la unul dintre evenimentele istorice pe care le-ai studiat și care te-a impresionat.
 - În coloana din dreapta notezi răspunsul la una sau la mai multe din întrebările de mai jos.
- ✓ De ce ai ales acest fragment?
 - ✓ La ce te-a făcut să te gândești?
 - ✓ Ce întrebări ai în legătură cu informațiile din fragment?

CE AI REȚINUT?

- Alege oral variantele corecte de răspuns.
- a) Primul eveniment din Epoca Modernă care a schimbat istoria românilor a fost:
- câștigarea independenței.
 - dubla alegere a lui Cuza.
 - formarea statului național unitar român.

b) Românii au purtat Războiul de Independență împotriva:

- rușilor.
- ungurilor.
- otomanilor.

c) În timpul Primului Război Mondial, România era condusă de:

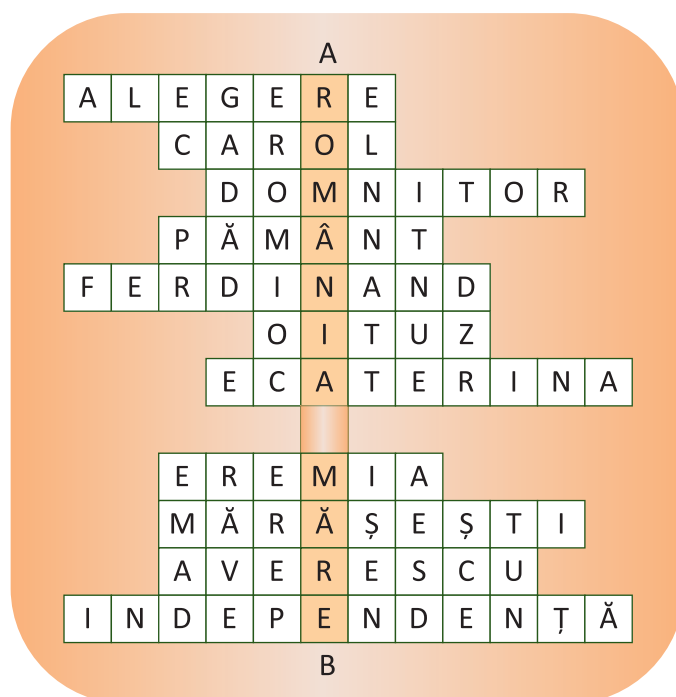
- Ferdinand I.
- Alexandru Ioan Cuza.
- Carol I.

CE AI ÎNȚELES?

- De ce crezi că puterile străine (otomanii, austro-ungarii, rușii) se luptau pentru teritoriul țării noastre?
- Scrie cel puțin un argument care să susțină deciziile conducătorilor țării noastre de a se alia cu unele dintre marile puteri europene.
- Povestește, pe scurt, cum a traversat România Epoca Modernă.
- Alege cel puțin trei evenimente din istoria Europei din Epoca Modernă care au influențat istoria țării noastre și așază-le într-un lanț al evenimentelor.

CUM INTERPRETEZI?

- Copiază următorul rebus pe o foaie de matematică, documentează-te despre fiecare cuvânt prezentat și scrie definiții istorice potrivite.

Proiect – EROII ROMÂNIEI DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

PASUL 1

- Caută informații despre cum era organizată armata română și ce dotări avea.

PASUL 2

- Caută imagini reprezentative pentru Primul Război Mondial și imprimă-le pe hârtie.

PASUL 3

- Realizează, pe o hartă a României, traseele pe care s-au deplasat trupele armatei române și desenează stegulețe tricolore în locurile în care s-au dus lupte importante.

PASUL 4

- Alege unul dintre eroii de mai jos și prezintă cât mai multe informații despre el.

Generalul Eremia Grigorescu

Generalul Alexandru Averescu

Sublocotenentul Ecaterina Teodoriu

Generalul Constantin Prezan

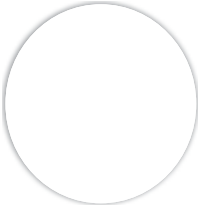
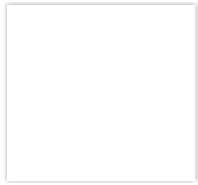
Generalul Stan Poetaș

Generalul Ion Dragalina

PASUL 5

- Aranjează toate imaginile și textele pe o coală mare de carton sau într-un dosar și prezintă-l în fața colegilor.

	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____

1. Stabilește corespondența între coloane, scriind propoziții pe caiet.

Formarea României Mari	1859
Independența	1918
Unirea Principatelor Române	1877–1878

2. Numește un om politic implicat în Revoluția din 1848 și evenimentele de la 1859.

3. Notează pe caiet literele corespunzătoare conducătorilor României în Epoca Modernă.

4. Dă exemplu de trei bătălii la care au participat trupele române în Primul Război Mondial.

5. Scrie un avantaj pe care l-a avut România după:

- războiul din 1877–1878;
- războiul din 1914–1918.

6. Cu cine s-a aliat România în Primul Război Mondial?

7. Ce importanță a avut Epoca Modernă în dezvoltarea culturală a României?

FB	B	S
12–14 😄	10–11 😄	7–9 😄

Pentru fiecare răspuns corect vei obține o față veselă.
Numără câte fețe vesele ai obținut și vei descoperi calificativul acordat.

ROMÂNIA LA CUMPĂNA DINTRE MILENII, EPOCA CONTEMPORANĂ

Unitatea

7

Despre ce vei învăța?

1. Perioada interbelică și Al Doilea Război Mondial
2. Perioada comunistă și Revoluția din Decembrie 1989

Revoluția din Decembrie

democrație

Al Doilea Război Mondial

comunism

perioada interbelică

Ce vei reuși?

- ✓ să analizezi situația economică a poporului român în diverse epoci;
- ✓ să identificezi progresele societății românești în Epoca Contemporană;
- ✓ să numești conducătorii României contemporane;
- ✓ să identificezi părțile pozitive și pe cele negative ale diferitelor perioade din istoria contemporană a României.

1. Perioada interbelică și Al Doilea Război Mondial

AFLĂM

- A apărut Constituția democratică, în 1923.

- ✓ În 1929 (la doi ani de la moartea lui Ferdinand I), lumea s-a confruntat cu a doua criză economică. Prețul produselor a scăzut foarte mult, iar producătorii câștigau din ce în ce mai puțin.

- ✓ Regele Ferdinand I și-a ținut promisiunile.
- Bărbații puteau vota de la 21 de ani.

- Țăranii au fost împroprietăriți.

- ✓ Acest lucru a atras după sine scăderea tuturor veniturilor, iar oamenii nu mai aveau bani să-și cumpere cele necesare. Criza economică a durat până în 1933.

- ✓ În 1921, România a încheiat alianțe cu Cehoslovacia și Iugoslavia, formând Mica Înțelegere. În 1927, după moartea regelui Ferdinand I, pe tronul României a urcat nepotul acestuia, Mihai I, care

Fig. 1. Regele Carol al II-lea
(1930–1940)

Fig. 2. Regele Mihai I
(1927–1930, 1940–1947)

avea numai 6 ani. În 1930, tatăl regelui Mihai, Carol, a revenit în țară și a preluat tronul pentru încă 10 ani sub numele de Carol al II-lea. În această perioadă, România a încheiat Înțelegerea Balcanică (1934), cu Iugoslavia, Grecia și Turcia. Scopul acestor alianțe era ca statele să se ajute reciproc în cazul în care unul dintre ele era atacat.

- ✓ În 1933, la conducerea Germaniei venea partidul lui Adolf Hitler, iar acesta a fost numit cancelar. El a încălcat toate înțelegerile de la Conferința de Pace de la Paris, care a urmat Primului Război Mondial, și și-a pregătit țara de război. Apoi a încheiat alianțe militare cu Italia și Japonia, două dintre statele nemulțumite de prevederile Păcii de la Paris (1919-1920), care nu le-a acordat teritoriile dorite. Pentru a se asigura de neutralitatea Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice (URSS), fosta Rusie, Germania a încheiat un acord cu aceasta prin care își garantau că nu se vor ataca reciproc, urmând să-și împartă teritoriile din Europa de Est.

Fig. 3. Adolf Hitler (1889–1945)

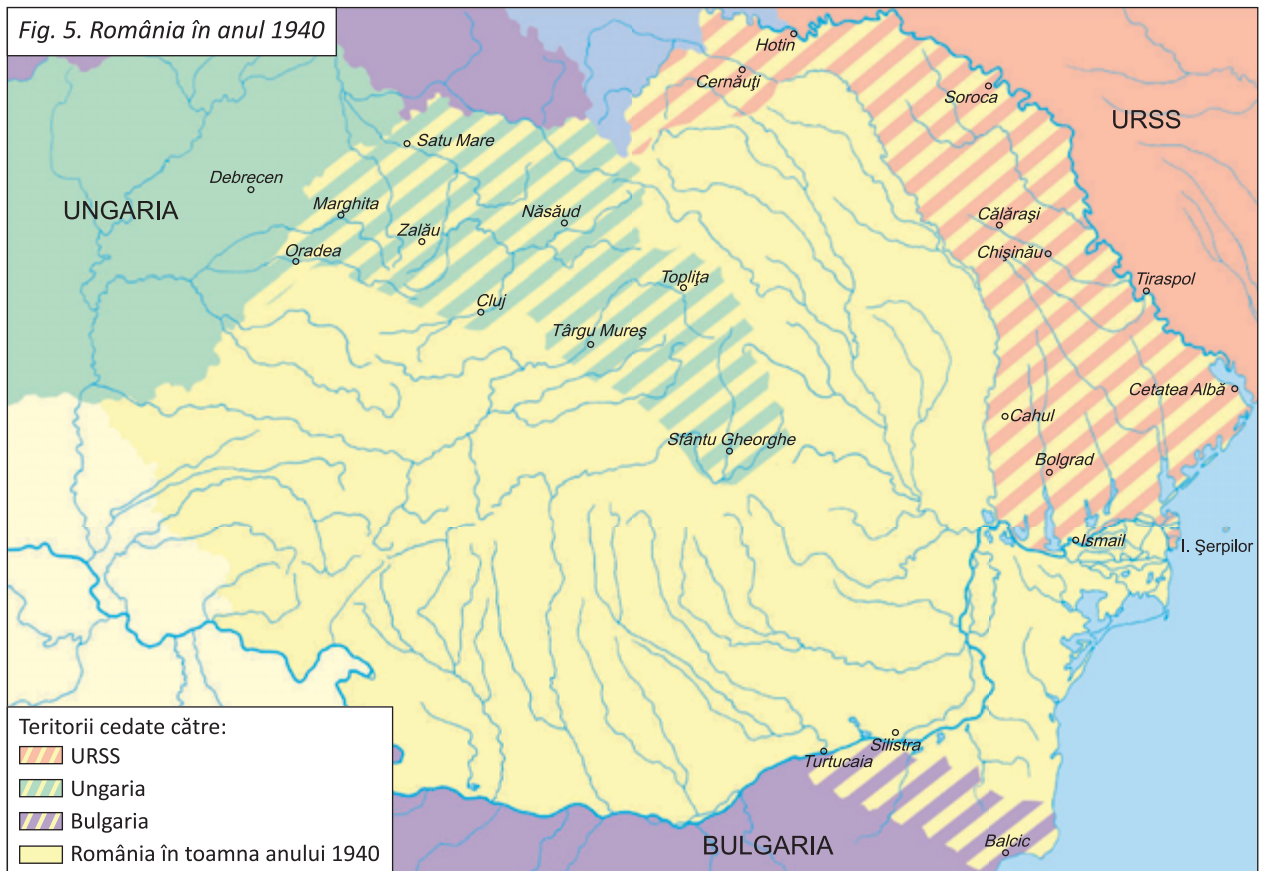

Fig. 4. Mareșalul Ion Antonescu
(1882–1946)

- ✓ În septembrie 1939, atacarea Poloniei de către Germania a însemnat declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial. Anglia și Franța s-au alăturat Poloniei. În vara lui 1940, Franța a capitulat în fața Germaniei și a Italiei, iar alianțele încheiate de România s-au destrămat. De aceea, în același an, când URSS i-a cerut României Basarabia și nordul Bucovinei, țara noastră a trebuit să le cedeze, neavând niciun aliat care să o protejeze. Tot atunci, Germania decide ca nord-vestul Transilvaniei să îi revină Ungariei, care îi era aliat, iar România a cedat Bulgariei și Cadrilaterul (sudul Dobrogei). Prim-ministrul României, mareșalul Ion Antonescu, l-a obligat pe Carol al II-lea să abdice, tronul revenindu-i din nou regelui Mihai I. Pentru a recupera teritoriile cedate URSS, Antonescu s-a aliat cu Hitler. Însă Armata Roșie a URSS a alungat trupele inamice și s-a apropiat

de România. De teama comunismului, Antonescu a refuzat pacea cu URSS, iar regele Mihai I, din dorința de a proteja România de alte pierderi, a ordonat arestarea mareșalului la 23 august 1944. Românii au întors armele împotriva Germaniei și Ungariei, iar la 9 mai 1945 Germania a capitulat, încheindu-se astfel cel de-al Doilea Război Mondial.

- ✓ În urma celui de-al Doilea Război Mondial, România a recuperat nord-vestul Transilvaniei, dar a pierdut Basarabia, nordul Bucovinei și Cadrilaterul.

ÎNȚELEGEM

PE
SCURT

Perioada dintre cele două războaie mondiale a fost marcată de două crize economice, care au afectat mult populația și economia lumii. Pe fondul nemulțumirilor unor state privind prevederile păcii de la Paris, între statele europene s-au încheiat noi alianțe, care au condus la declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial.

Conducătorii politici ai României acelor vremuri au acționat diferit, însă toți au avut în vedere siguranța și integritatea țării. Deoarece Carol al II-lea a cedat URSS Basarabia și nordul Bucovinei, mareșalul Antonescu l-a obligat să abdice și s-a aliat cu Germania hitleristă. Pentru a proteja România de alte pierderi, regele Mihai I a ordonat arestarea mareșalului Antonescu și a guvernului său și s-a alăturat trupelor sovietice și aliaților lor.

VOCABULAR

interbelic = dintre două războaie (în special dintre cele două războaie mondiale)

împroprietărit = care primește drepturi de proprietate asupra unui teren agricol

criză economică = perioadă de dificultăți economice (financiare, materiale) care afectează negativ populația

integritate = însușirea de a rămâne întreg

Armata Roșie = denumirea forțelor militare ale URSS în perioada 1918–1946

CE AI REȚINUT?

1. Numește două promisiuni făcute și respectate de regele Ferdinand I.
2. Care a fost succesiunea la tron după Ferdinand I?
3. Ce alianțe a încheiat România în perioada interbelică?
4. Stabilește oral corespondența între cele două coloane și alcătuiește propoziții.

Ferdinand I

Basarabia, nordul Bucovinei

Adolf Hitler

Constituția din 1923

Carol al II-lea

Germania

CE AI ÎNȚELES?

1. Ordonează următoarele casete într-un lanț al evenimentelor care au caracterizat a doua criză economică.

Producătorii au vândut
din ce în ce mai ieftin.

Prețurile produselor
au început să scadă.

Veniturile populației
s-au micșorat.

Au apărut din ce în ce mai
multe produse pe piață.

Puterea de cumpărare în rândul
populației a scăzut.

2. Ce așteptări aveau statele nemulțumite de hotărârile Conferinței de Pace de la Paris de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial?

CUM INTERPRETEZI?

- Documentează-te în plus despre acțiunile uneia dintre cele trei personalități de mai jos și justifică, în fața clasei, deciziile acesteia. Puteți organiza un proces istoric.

2. Perioada comunistă și Revoluția din Decembrie 1989

AFLĂM

- ✓ La sfârșitul anului 1947, regele Mihai I a fost obligat să abdice de noul guvern comunist, condus de prim-ministrul Petru Groza. Țara noastră a devenit Republică Populară Română, iar, din 1965, Republica Socialistă România.
- ✓ Regimul comunist din România a cunoscut două perioade: cea în care conducătorul Partidului Comunist Român (PCR – singurul partid rămas în România) a fost Gheorghe Gheorghiu-Dej (1948–1965) și cea în care conducătorul partidului a fost Nicolae Ceaușescu (1965–1989).

Fig. 7. Gheorghe Gheorghiu-Dej (1901–1965)

- ✓ Regimul comunist pornise de la ideea de a exista bunuri comune, nu individuale, astfel încât toată lumea să fie egală, fără a exista diferențe. Însă modul în care a fost aplicată această idee a dus la controlul total al economiei, culturii și oamenilor prin intermediul Securității. Securitatea era o instituție polițienească prin care regimul comunist supraveghea populația și împiedica orice formă de revoltă a acesteia.
- ✓ Plecând de la ideea de început, în regimul comunist toate proprietățile individuale au trecut în posesia statului (întreprinderi, bănci, magazine, locuințe, terenuri agricole, animale și altele). Acest proces s-a numit naționalizare, iar cel prin care erau luate terenurile agricole s-a numit colectivizare.

Cei care se opuneau erau arestați și marea majoritate era trimisă în lagăre de muncă, unde erau condiții periculoase, cum a fost, de exemplu, Canalul Dunăre – Marea Neagră.

- ✓ Pe plan economic, statul comunist a căutat să dezvolte în primul rând industria, fără să țină cont de resursele țării, ceea ce a dus la criza economică.
- ✓ Atât pe plan intern, cât și pe plan extern, România ducea o politică supusă ordinilor URSS.
- ✓ Nicolae Ceaușescu a avut curajul ca, în 1968, să se opună ordinilor URSS de a ataca Cehoslovacia, țară care încerca să acorde anumite drepturi cetățenilor ei. Atitudinea lui Ceaușescu a fost apreciată de statele din Europa de Vest, cu toate că multe dintre drepturile oamenilor erau încălcate. Deși populația avea un nivel de trai mulțumitor, Ceaușescu a continuat politica greșită a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, ridicând mult nivelul datoriilor externe ale țării.

Fig. 6. Petru Groza (1884–1958)

Fig. 8. Nicolae Ceaușescu (1918–1989)

- ✓ În 1971, Ceaușescu a vizitat două țări comuniste, Coreea de Nord și China, preluând de la acestea modelul dictatorial. În 1974 a devenit și președintele României. Începând de atunci, el a început să fie lăudat și adus în atenția publicului prin ziare, emisiuni radio și de televiziune. Pentru că Ceaușescu dorea să plătească datoriile externe, populația a fost supusă unui regim de economii pentru a face față consumului mare din industrie și pentru creșterea exportului de produse alimentare. Frigul din case, lipsa mâncării și a accesului la informație au fost doar câteva dintre măsurile care au făcut ca poporul să se revolte. Aceste răbufniri au fost, la început, rare și izolate – revolta minerilor din Valea Jiului din 1977, manifestațiile de la Brașov, zece ani mai târziu. Nemulțumirea a izbucnit în decembrie 1989, sub forma luptelor de stradă și a demonstrațiilor izbucnite întâi în Timișoara, apoi la București, apoi în toată țara.

Fig. 9. Coadă la alimente în anii 1980

Fig. 10. Vizita lui Nicolae Ceaușescu în Coreea de Nord

- ✓ Primele știri despre revoltele din țară au fost transmise de posturi radio anticomuniste aflate în afara țării. Ceaușescu a încercat să îi liniștească pe oameni printr-o cuvântare în care le promitea creșteri salariale, dar nu și drepturi, însă mulțimea a declanșat revoluția. Revoluționarii au ocupat sediul Televiziunii Române, iar Ceaușescu a încercat să fugă împreună cu soția lui, Elena Ceaușescu. Au fost prinși, judecați de un tribunal militar și executați prin împușcare.

Fig. 11–12. Revoluția din Decembrie 1989

- ✓ Din 1989, România a început să parcurgă un drum nou, spre democrație și capitalism. Perioada de peste 20 de ani scursă de atunci a fost marcată de schimbări politice. De la Revoluția din Decembrie, la conducerea țării au fost mai mulți președinți, în următoarea ordine: Ion Iliescu, Emil Constantinescu, Ion Iliescu, Traian Băsescu, Klaus Werner Iohannis.

După cel de-al Doilea Război Mondial, puterea comunistă care a preluat conducerea Rusiei (devenită în 1922 URSS) a influențat foarte multe state europene din sud-estul Europei.

În decembrie 1947, comuniștii au preluat definitiv puterea și în țara noastră, care a devenit Republica Populară Română, iar, din 1965, Republica Socialistă România.

Prin intermediul Securității, populația era îndeaproape controlată, iar drepturile oamenilor au fost din ce în ce mai limitate.

Comuniștii au naționalizat și colectivizat proprietățile private. Cetățenii care se opuneau regimului erau arestați.

După mai bine de 40 de ani de comunism, oamenii au avut curajul să se revolte și să răstoarne regimul prin Revoluția din Decembrie 1989.

nivel de trai = arată cât de satisfăcuți sunt oamenii cu veniturile care le asigură cele necesare
sediu = clădire sau loc în care își desfășoară activitatea o instituție

AFLĂM MAI MULT

- ✓ În ultimii ani ai comunismului, magazinele erau aproape goale. Unele alimente de bază erau distribuite cu rația, iar programele tv erau reduse la două ore de transmisie. Acestea erau dedicate aproape integral conducătorului care se considera iubit, Nicolae Ceaușescu. Aproape toate statele, chiar și cele comuniste, se distanțaseră de România. Ceaușescu mai avea legături politice și economice doar cu state asiatice și africane.

Fig. 13. Vizită de lucru

Fig. 14. Întâlnirea dintre Nicolae Ceaușescu și Yasser Arafat, conducătorul palestinian

Fig. 15. Manifestație în cinstea „conducătorului iubit“

CE AI REȚINUT?

1. Transcrie enunțurile și completează-le.
 - a) Ultimul rege al României a fost ...
 - b) Prim-ministrul ... a condus primul guvern comunist.
 - c) Conducerea PCR a fost preluată, în 1948, de ..., care a devenit și șeful statului.
2. Ordonează casetele pe două coloane, conform tabelului sugerat.

Gheorghe Gheorghiu-Dej	Nicolae Ceaușescu

Republica Populară Română

datoriile externe

1948–1965

1965–1989

naționalizarea și
colectivizarea

Republica Socialistă România

înăsprirea condițiilor de viață

CE AI ÎNȚELES?

1. La sfârșitul anilor 1960, Ceaușescu a câștigat simpatia șefilor de state din Europa de Vest. Cum a reușit acest lucru?
2. Ce atitudine a lui Ceaușescu l-a izolat de majoritatea statelor?
3. Cum a preluat statul comunist controlul economiei?
4. Ce măsuri a luat statul comunist pentru a înăbuși nemulțumirile populației?

CUM INTERPRETEZI?

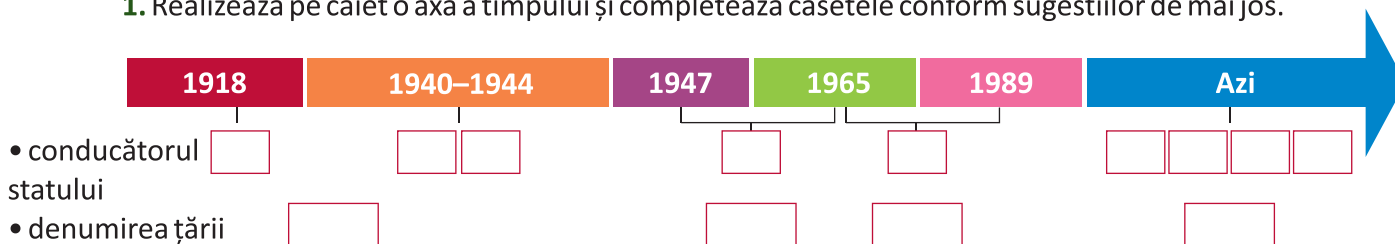
1. Enumeră trei încălcări ale drepturilor oamenilor în perioada comunistă și spune de ce le consideri motive de nemulțumire.
2. Compară manifestațiile de nemulțumire ale oamenilor de azi cu cele care au avut loc în comunism.
3. De ce crezi că între prima revoltă de amploare, a minerilor din Valea Jiului, din 1977, și revolta din Brașov, din 1987, a trecut atât de mult timp?
 - Pentru a face comparație, gândește-te la durată și consecințe.
4. Descrie regimul comunist folosind modelul de mai jos.

RECAPITULARE

CE AI REȚINUT?

1. Realizează pe caiet o axă a timpului și completează casetele conform sugestiilor de mai jos.

2. Alege, pentru fiecare enunț, varianta corectă.

- a) Una dintre măsurile adoptate de regele Ferdinand I a fost:
- A. prima Constituție.
 - B. sărăcirea populației.
 - C. Constituția din 1923.
- b) Perioada interbelică a fost marcată de:
- A. două crize economice.
 - B. o criză economică.
 - C. nicio criză economică.
- c) Mihai I a devenit prima oară rege la:
- A. 27 de ani.
 - B. 6 ani.
 - C. 10 ani.

CE AI ÎNȚELES?

1. Alege variantele corecte.

- a) În Epoca Contemporană, România a trecut de la:
- A. principat la regat, apoi la stat capitalist.
 - B. regat cu regim democratic la republică comunistă, apoi la republică democratică.
 - C. stat comunist la stat democratic, apoi la regat.
- b) În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, România s-a aliat cu:
- A. țările sud-est europene și țările balcanice.
 - B. URSS, apoi Germania.
 - C. Germania, apoi URSS.
- c) În perioada comunistă, românii au suferit din cauza lipsei:
- A. mâncării, a accesului la informație, a dreptului de exprimare.
 - B. mâncării, a accesului la educație, a proprietății comune.
 - C. regelui, a timpului liber, a siguranței.

2. Nemulțumirea poporului român a crescut treptat. Numește, în ordine cronologică, trei momente de revoltă populară din perioada comunistă.

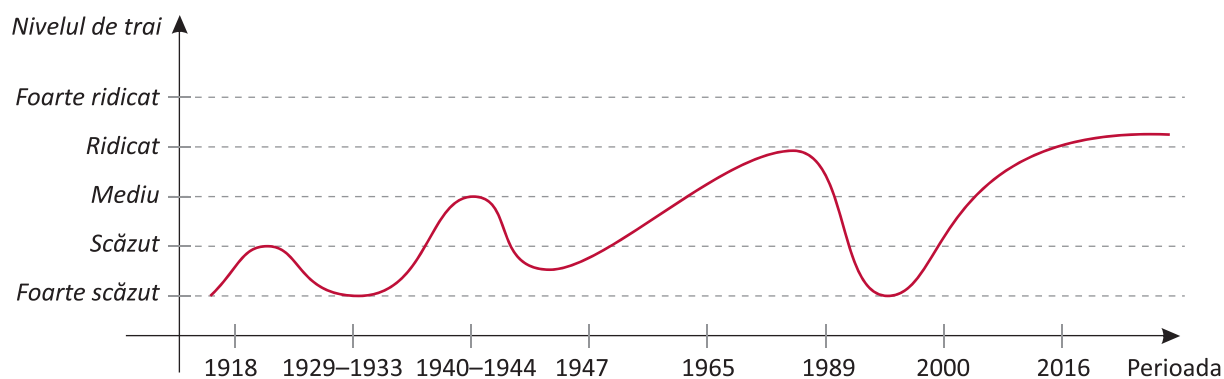
3. Identifică cel puțin trei greșeli de conducere pe care le-a făcut Ceaușescu.

4. Caută informații suplimentare despre regimul comunist din vremea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej și cel din timpul lui Nicolae Ceaușescu, apoi compară cele două perioade.

CUM INTERPRETEZI?

1. Analizează următorul grafic și prezintă, cu argumente, nivelul de trai al românilor din perioada scursă de la Primul Război Mondial până astăzi.

2. Consideri că ultima cuvântare a lui Ceaușescu din decembrie 1989 a stârnit o și mai mare revoltă în loc să liniștească oamenii? De ce?

PORTOFOLIU

- Întreabă-ți părinții și bunicii despre viața pe care au avut-o sub regimul comunist și compară copilăria ta cu cea pe care au avut-o părinții tăi.
Folosește și sugestiile de mai jos.
 - posibilități de petrecere a timpului liber
 - emisiuni tv preferate
 - interacțiunea cu colegii și prietenii
 - modul în care copiii sunt verificați de părinți etc.

EVALUARE

1. Scrie trei măsuri pe care le-a luat regele Ferdinand I după Primul Război Mondial.

2. Descrie, într-un enunț, în ce a constat criza economică din 1929–1933.

3. Stabilește corespondența între casete, alcătuind propoziții.

alianța cu URSS

Al Doilea Război Mondial

atacul Germaniei asupra Poloniei

Revoluția din Decembrie 1989

nemulțumirile poporului

instaurarea regimului comunist

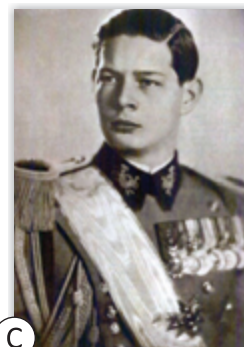
4. Scrie câte o acțiune întreprinsă de fiecare dintre personalitățile istorice de mai jos care a influențat, în bine sau în rău, soarta poporului nostru.

(A)

(B)

(C)

(D)

(E)

(F)

5. Menționează o diferență importantă între viața românilor în perioada comunistă și cea din prezent.

FB	B	S
13–14 😄	10–12 😄	7–9 😄

Pentru fiecare răspuns corect vei obține o față veselă.
Numără câte fețe vesele ai obținut și vei descoperi calificativul acordat.

ANTICHITATE

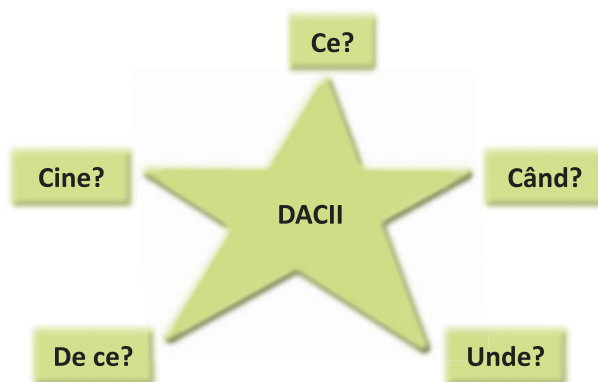
1. Alege variantele corecte corespunzătoare perioadelor de timp indicate prin culoare pe axa timpului.

â.H. a) Teritoriul țării noastre a fost locuit de:
100 200 A. slavi. B. romani. C. daco-geți.

â.H. b) Conducătorul dacilor în sec. I î.H. era:
100 200 A. Decebal. B. Burebista. C. Zamolxis.

â.H. c) Regele dac care a apărat țara de romani a fost:
100 200 A. Decebal. B. Burebista. C. Zamolxis.

2. Folosește modelul de mai jos pentru a caracteriza pe scurt istoria dacilor.

3. Explică modul în care popoarele migratoare au influențat populația de pe teritoriul Daciei romane.

4. Numește câteva dovezi istorice ale existenței dacilor și a romanilor pe aceste pământuri.

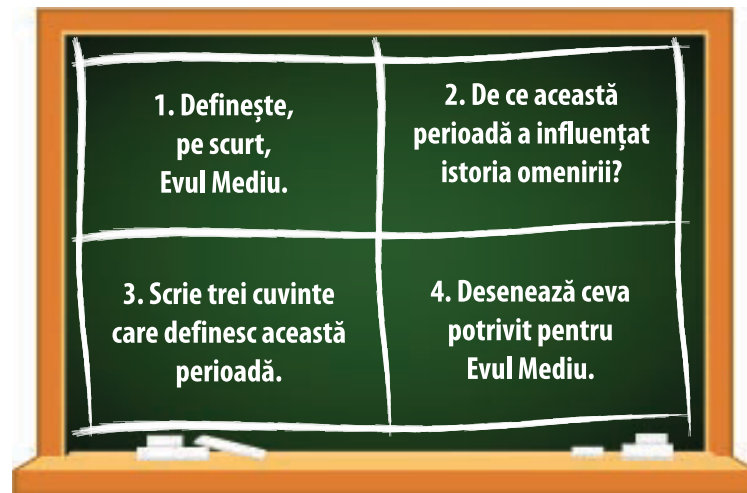
5. Citește fragmentul despre Decebal din *Istoria romană*, a istoricului roman Dio Cassius, și apoi rezolvă cerințele.

„Era foarte priceput în ale războiului și iscusit la faptă, știind să aleagă prilejul pentru a-l ataca pe dușman și a se retrage la timp. Abil în a întinde curse, era viteaz în luptă, știind a se folosi cu dibăcie de o victorie și de a scăpa cu bine dintr-o înfrângere, pentru care lucruri el a fost mult timp un potrivnic de temut al romanilor.“

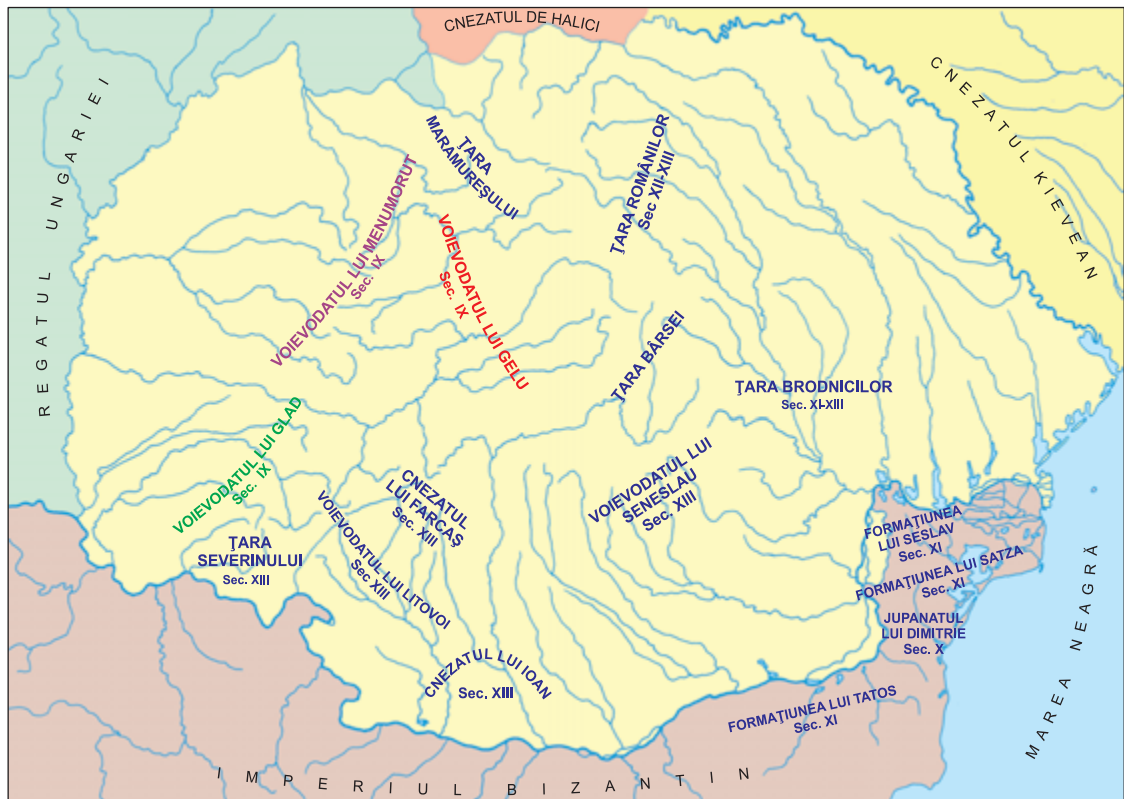
- Împarte pagina caietului în două coloane.
- Transcrie, din fragmentul dat, în coloana din stânga, numai pasajele care ți-au atras atenția în mod deosebit.
- Notează, în dreptul fiecărui pasaj, în coloana din dreapta, răspunsul la una dintre sugestiile de mai jos:
 - motivul pentru care ai ales acel pasaj;
 - dacă ești de acord sau nu cu ce scrie în el;
 - la ce te-a făcut să te gândești;
 - o întrebare/nelămurire legată de acel pasaj.

EVUL MEDIU

6. Realizează o scurtă caracterizare a epocii folosind întrebările de mai jos.

7. Numește, pentru fiecare dintre țările românești, întemeietorul și câte un conducător.

8. Cu ce popoare europene au intrat în contact românii din cele trei țări românești în Evul Mediu?

9. Ordonează cronologic, pe o axă a timpului, cel puțin cinci evenimente din istoria neamului nostru din perioada Evului Mediu. Scrie, pentru fiecare dintre acestea, importanța pe care a avut-o pentru istoria noastră.

EPOCA MODERNĂ

10. Ordonează cronologic următoarele evenimente și scrie anii în care s-au petrecut.

Războiul de
Independență

Primul Război
Mondial

Revoluția
pașoptistă

Unirea Principatelor
Române

11. Folosește casetele de mai jos pentru a alcătui un scurt text despre Epoca Modernă a României.

Podul de la Cernavodă

Plevna, Smârdan, Vidin

modernizarea României

revoluționarii de la 1848

principe străin

dubla alegere a lui Cuza

Mărăști, Mărășești, Oituz

prima Constituție

Imperiul Otoman

1 Decembrie 1918

Primul Război Mondial

Ferdinand I

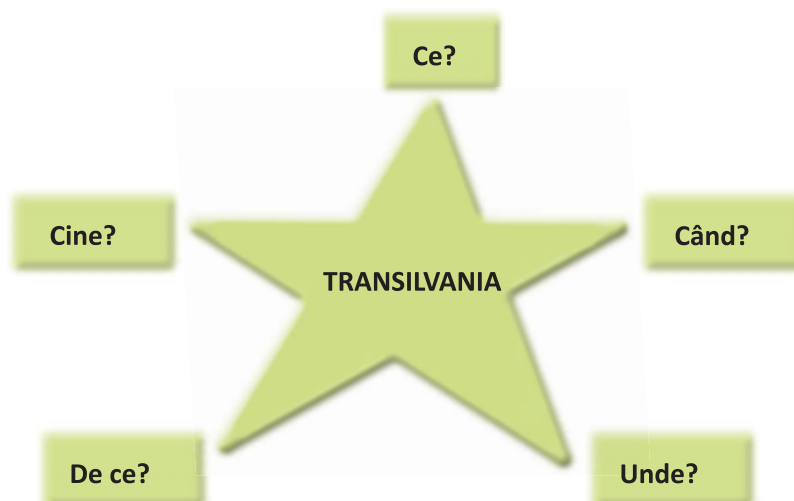
12. Completează pe caiet un tabel asemănător celui de mai jos.

Lupta	Cu cine s-a aliat România?	Împotriva cui a luptat România?
...

13. Numește cel puțin trei eroi români din Primul Război Mondial.

14. Care au fost consecințele Primului Război Mondial pentru România?

15. Completează o schemă ca cea de mai jos, referindu-te la Transilvania la sfârșitul Primului Război Mondial.

EPOCA CONTEMPORANĂ

16. Care au fost cauzele crizelor economice din perioada interbelică?
17. Care au fost evenimentele care au condus la declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial? Prezintă-le în ordine cronologică.
18. Ordonează din punct de vedere cronologic următoarele imagini, denumindu-le.

(A)

(B)

(C)

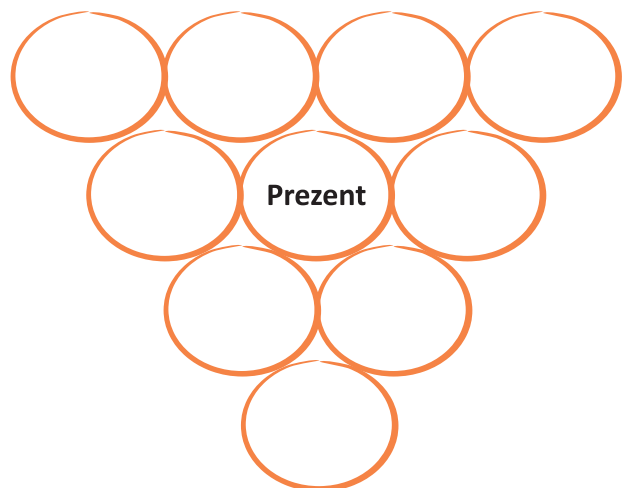
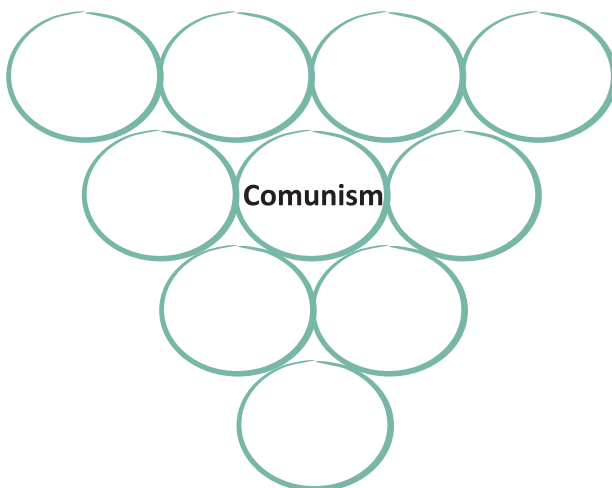

(D)

(E)

19. Realizează o scurtă comparație între perioada comunistă și cea de acum, completând doi „ciorchini“ cu termenii potriviți.

DACĂ AȘ PUTEA SĂ SCRUI ISTORIA...

- Gândește-te la toate evenimentele istorice despre care ai aflat și completează, pe o coală de hârtie, rubricile ca în modelul de mai jos. Adu argumente pentru fiecare idee scrisă.

Ce decizii importante aș lua?

- Notează-le sub formă de legi.

Ce evenimente aș avea grijă să nu se repete?

- Marchează-le pe o axă a timpului.

Pe cine aș urma ca model de comportament?

- Caută imagini ale acelor personalități și date despre ele care să-ți susțină alegerile.

Cu cine nu aș vrea să semăn?

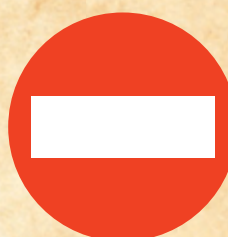
- Caută imagini ale acelor personalități și date despre ele care să-ți susțină răspunsul.

Ce aliați mi-aș face?

- Caută imagini ale acelor personalități și date despre ele care să-ți susțină alegerile.

Cu ce persoane nu aș colabora?

- Caută imagini ale acelor personalități și date despre ele care să-ți susțină răspunsul.

CUPRINS

UNITATEA V – POPOARE DE IERI ȘI DE AZI (II). EVUL MEDIU	5
1. Întemeierea statelor medievale românești	6
2. Domnitori români de seamă	9
3. Evul Mediu în lume – turcii, francezii, englezii, ungurii, rușii	14
4. Legende și scrieri istorice despre marii domnitori. Monumente și locuri istorice din Țările Române medievale	17
Proiect: Primele state medievale românești	
5. Recapitulare	22
6. Evaluare	24
UNITATEA VI – POPOARE DE IERI ȘI DE AZI (III). EPOCA MODERNĂ	25
1. Alexandru Ioan Cuza și Unirea Principatelor Române	26
2. Regele Carol și Independența României	30
3. Primul Război Mondial. Regele Ferdinand I și Marea Unire	34
4. Epoca Modernă în lume – turcii, ungurii, germanii, rușii, sârbii și bulgarii	38
5. Recapitulare	42
Proiect: Eroii României din Primul Război Mondial	
6. Evaluare	46
UNITATEA VII – ROMÂNIA LA CUMPĂNA DINTRE MILENII	47
1. Perioada interbelică și Al Doilea Război Mondial	48
2. Perioada comunistă și Revoluția din Decembrie 1989	52
3. Recapitulare	56
4. Evaluare	58
5. Recapitulare finală	59
6. Dacă aș putea să scriu istoria... ..	63